

KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET I OSLO
FORNMINNESEKSJONEN
Postboks 6762,
St. Olavs Plass
0130 Oslo

RAPPORT

ARKEOLOGISK UTGRAVNING

**BOSETNINGSSPOR OG
KOKEGROPER**

FINSTAD NORDRE 137/1
SKI KOMMUNE, AKERSHUS

SARA LANGVIK BERGE /
MARGRETE FIGENSCHOU SIMONSEN

Oslo 2010

**KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET
I OSLO**

Gårds-/ bruksnavn Finstad nordre	G.nr./ b.nr. 137/1
Kommune Ski	Fylke Akershus
Saksnavn Reguleringsplan for Nordre Finstad gård	Kulturminnetype Bosetningsspor og kokegroper
Saksnummer (arkivnr. Kulturhistorisk museum) 08/1947	Tiltakskode/ prosjektkode 756104/430102
Eier/ bruker, adresse	Tiltakshaver K. Jacobsen AS, Postboks 303, 1401 Ski
Tidsrom for utgravning 26.05. - 02.07.2008	M 711-kart/ UTM-koordinater/ Kartdatum NGO1948 Gauss-K; Akse 2 N: 190753 Ø: 6296
ØK-kart CO040-5-2	ØK-koordinater
A-nr. 2008/186	C-nr. C56583
ID-nr (Askeladden) 106452	Negativnr. (Kulturhistorisk museum) Cf33970
Rapport ved: Sara Langvik Berge	Dato: 01.06.2010
Saksbehandler: Margrete F. Simonsen	Prosjektleder: Margrete F. Simonsen

SAMMENDRAG

I forbindelse med reguleringsplan for Finstad Nordre foretok Kulturhistorisk museum en utgravning av automatisk fredete kulturminner i perioden 26. mai til 2. juli 2008.

Ved utgravningen på Finstad ble det funnet 87 strukturer, av disse var 20 kokegroper, 52 stolpehull, 15 strukturer definert som ”annet”.

Til tross for mengden av stolpehull på store felt sør var det ikke mulig å skille ut restene etter mer enn ett mulig hus. Fire stolpehull på rad ble tolket som et mulig toskipet hus, alle stolpene ble datert og dateringene varierer fra 770 f.Kr. til 600 e.Kr. Ut i fra strukturenes utforming og beliggenhet på rekke, kan man ikke utelukke at de har inngått i en huskonstruksjon, men dateringene kan ikke bekrefte dette.

Kokegropene lå i små konsentrasjoner, stort sett i utkanten av stolpehullområdet. Tre av kokegropene ble datert, S2 til 390-100 f.Kr., S93 til 150-395 e.Kr., og S102 til 255-385 e.Kr. Det er sannsynlig at kokegropene har sammenheng med stolpehullene. Strukturene viser aktivitet i området fra yngre bronsealder til yngre jernalder.

Det ble funnet en kufisk dirhem preget ca. i år 860 e.Kr. Denne er preget i al Shash (Tashkend i nåværende Usbekistan). Funnet er å betrakte som et løsfunn, men kan tyde på at Finstad har vært et aktuelt område for handel og/eller ferdsel. Oldtidsveien som skrår over mot Finstad nordre fra motsatt side av veien indikerer at veien har gått tvers gjennom tunet. Mynten ble funnet ved denne veien, eller der hvor den med stor sannsynlighet har gått.

INNHOOLD

1. BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN	2
2. DELTAGERE, TIDSRØM	3
3. FORMIDLING	4
4. LANDSKAPET - FUNN OG FORNMINNER.....	4
5. UTGRAVNINGEN	5
5.1 Problemstillinger – prioriteringer.....	5
5.2 Utgravningsmetode.....	6
5.3 Utgravningens forløp.....	8
5.4 Kildekritiske forhold	9
5.5 Utgravningen.....	9
5.5.1 Funnmateriale	10
5.5.2 Strukturer	12
5.5.3 Datering	24
5.5.4 Naturvitenskapelige prøver	25
5.5.5 Analyser.....	25
5.6 Vurdering av utgravningsresultatene, tolkning og diskusjon.....	25
6. KONKLUSJON.....	26
7. LITTERATUR	26
8. VEDLEGG	28
8.1 Strukturliste	28
8.2 Funn og prøver	54
8.3 Fotoliste	56
8.4 Analyser.....	69
8.5 Kart.....	78

RAPPORT FRA ARKEOLOGISK UTGRAVNING

FINSTAD NORDRE, 137/1, SKI KOMMUNE, AKERSHUS

SARA LANGVIK BERGE

1. BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN

Utgravningene på Finstad nordre, 137/1, Ski kommune, Akershus, ble utført på bakgrunn av reguleringsplan vedtatt av kommunen 28. november 2007. Planområdet hører til den overordnede reguleringsplanen for Ski vest, som er delvis realisert. Reguleringsplanen for Finstad Nordre har til hensikt å regulere det lokalt bevaringsverdige gårdstunet til spesialområde med formål bevaring i kombinasjon med kontor, bolig, utstilling, undervisning, lager og garasje. I tillegg skal planområdet fortettes med i overkant av 50 boliger. Tiltakshaver for utgravningen var K. Jacobsen AS.

Planområdet består av et gårdstun fra slutten av 1800-tallet med to jorder nord og sør for innkjøringen til gården fra vest. I sør og i vest grenser planområdet mot Åsveien (Rv 152), i øst mot jernbanelinjen. Tunet, med blant annet bolighus, låve og et stort, gammelt tuntre, ligger sentralt på en flat del av planområdet. Terrenget på jorden sør for innkjørselen heller mot sør, mens jorden nord for innkjørselen heller noe mot øst. Det er godt utsyn mot nord, sør og vest. Planområdet er på i alt ca 25 mål, hvorav ca 10 mål utgjør tunområdet og ca 15 mål utgjør dyrket mark.

I 1999 ble det gjennomført en arkeologisk registrering av området som resulterte i funn av fire automatisk fredete kulturminner, alle av ukjent funksjon, samt en glassperle datert til vikingtid/middelalder (Dyrnæs 1999). Funnene ble lagt inn i Askeladden under id 95884. I brev av 15. november 2006 til Riksantikvaren anbefalte Fylkesrådmannen på bakgrunn av registreringen å gi dispensasjon for de registrerte kulturminnene i henhold til kulturminneloven § 8, 4. ledd, med vilkår om en arkeologisk undersøkelse.

Kulturhistorisk museum anså ikke undersøkelsesplikten som oppfylt, og anbefalte i e-post av 24. november 2006 Akershus fylkeskommune at det ble utført en tilleggsregistrering av planområdet. Ved den påfølgende tilleggsregistreringen i desember 2006 ble det påvist 109 automatisk fredete kulturminner innefor planområdet, deriblant minst 27 stolpehull og minst 16 kokegrop (Ryste 2006). Funnene ble slått sammen med funnene fra registreringen i 1999 og lagt inn i Askeladden under nytt id-nummer, id 106452.

Nytt anbefalingsbrev ble sendt fra Fylkeskommunen til Riksantikvaren 2. mars 2007. Etter offentlig ettersyn fremmet forslagsstiller ønsker om eventuelle justeringer i planen. De nye endringene ble lagt ut til nytt offentlig ettersyn. I påvente av disse endringene avvendet Kulturhistorisk museum sin uttalelse til dispensasjonssøknaden. I dispensasjonssøknaden ga Kulturhistorisk museum støtte til Akershus fylkeskommunes vurdering om redusert bevaringsverdi for

kulturminnene innenfor planområdet, og anbefalte Riksantikvaren å gi dispensasjon med vilkår om arkeologisk undersøkelse.

Riksantikvaren ga dispensasjon for kulturminnene i brev av 28. august 2007. Reguleringsplanen for Finstad nordre ble vedtatt 28. november 2007. Endelig budsjett og prosjektplan ble sendt Riksantikvaren med kopi til Akershus fylkeskommune i brev av 27. mars 2008, etter bestilling fra tiltakshaver K. Jacobsen AS, 28.04.08.

2. DELTAGERE, TIDSRUM

De arkeologiske undersøkelsene fant sted i perioden 26. mai – 2. juli 2008. Undersøkelsen omfattet maskinell fflateavdekking, utgravning og dokumentasjon ved hjelp av manuelle og digitale metoder. Foruten arkeologisk feltpersonell sto Lars Gustavsen for digital innmåling av avdekkede områder, strukturer og dreneringsgrøfter, slik at det fortløpende fantes oppdaterte plankart å jobbe etter. Tom Heibreen tok ved flere anledninger flyfoto av planområdet. Knut Simen Jacobsen var maskinfører 26. mai, mens det i periodene 27. mai – 04. juni, 9. – 10. juni, 18. juni, 23.- 27. juni var maskinfører Adewumi Moses Odeyemi som stod for avdekkingen. Wilhelm Fronth foretok metallsøk 12.-13. juni, 17.-18. juni, og 23.-25. juni. Prosjektleder Margrete Figenschou Simonsen deltok i feltarbeidet 17. juni, men var innom jevnlig under undersøkelsen. Lil Gustafson kom innom på befaring ved flere anledninger, ofte i følge med prosjektleder. Det var på det meste 3 feltassistenter, og kontraktslengden var ulik.

Navn	Oppstartsdato	Stilling	Antall dager i felt
Margrete Figenschou Simonsen	26 og 28.05.08, 03, 10, 17, 20, 23 og 27.06.08	Prosjektleder	1 7 (oppfølging/ rådgivning)
Lars Gustavsen	-	Innmåling/GIS	4 (2 halve)
Sara Langvik Berge	26.05.08	Feltleder I	28
Evelina Johanson	26.05.08	Feltassistent	28
Lisa Damstuen	27.05.08	Feltassistent	27
Morten Faanes Brevik	17.06.08	Feltassistent	12
Adewumi Moses Odeyemi	27.05.08	Gravemaskinfører	15 (2 halve)
Knut Simen Jacobsen	26.05.08	Gravemaskinfører	1
Wilhelm Fronth	12.06.08	Metallsøker	7 (3 halve)
Dagsverk totalt (noen halve)			123 (7 halve) 119,5 (+7 dager med oppfølging)

Undergrunnsforholdene på Finstad nordre var krevende til tross for ulike værtyper. I starten av prosjektet hadde vi noen uker med opp til 30 varmegrader, og den siltholdige leira ble straks bakt til en hard, sementaktig flate som var tung både å rense og å grave i. Dette problemet ble forsøkt løst med omfattende bruk av våt veiduk for å fukte opp strukturene før snitting. Veiduken utgjorde kun marginale forskjeller, da vannet fordampet nesten umiddelbart etter at det ble

sprayet på. På slutten av prosjektet opplevde vi kraftige regnskyll, torden og lyn. Undergrunnen tok ikke av for vannet, og på tross av intensiv drenering så vi oss flere ganger nødt til å evakuere de avdekkede områdene når det ble liggende for mye vann på flaten. Mange strukturer ble totalt oversvømt, og det dannet seg slamlag som måtte renses vekk i etterkant. Kombinasjonen ekstrem tørke og kraftige regnskyll hadde nok noe å si på tolkningen av strukturene i plan, slik at størrelse og form etter hvert ble seende annerledes ut enn når de først ble avdekket. Fordelen med regnværet var at det ble lettere å grave i den leirholdige undergrunnen. Kraftig tordenvær gjorde at vi den ene dagen måtte ta en utvidet lunsj.

Tørt vs.vått. Begge værtyper skapte utfordringer i den leirholdige undergrunnen.

3. FORMIDLING

Det ble ikke arrangert omvisning på feltet under utgravningen, de som kom innom representerte for det meste tiltakshaver K. Jacobsen AS eller var arkeologer fra Kulturhistorisk museum og Akershus fylkeskommune. Forvalteren av jorda var på besøk to ganger, og kunne gi oss opplysninger om nedgravde dyreskrotter og lignende. Utenom disse kom det noen få personer fra nærmiljøet bort for å høre hva vi drev med. Utgravningen ble ikke omtalt i media mens prosjektet foregikk, hvilket kan være årsaken til at relativt lave besøkstallet.

4. LANDSKAPET - FUNN OG FORNMINNER

Reguleringsplanen ligger i et område som i dag dels er dyrket mark, dels et gårdstun hvor bygningsmassen i sin helhet, med mulig unntak av grisehuset, skal bevares. Planområdet ligger sentralt i Ski kommune, omtrent 750 m vest for Ski sentrum. Finstad er den nordligste av fire stadir-gårder (Halstad, Kjølstad og Holstad, de to sistnevnte i Ås kommune) som ligger mellom de to store moreneavsetningene Ski-raet og Ås-raet. Finstad ligger på gammel havbunn bestående av leire og silt, og er nå delt i tre gårder. Rv152 er lagt på vest- og nordsiden av Finstad nordre, med en rundkjøring i sørvestre hjørne og en i nordvestre hjørne av den dyrkede marka. På østsiden av gården ligger togstasjonen. Fra Rv152 og inn mot gårdsbygningene ligger en gårdsvei, som sannsynligvis er fortsettelsen av en oldtidsvei (id35659) som går mellom Finstad og Ris. Den er å gjenfinne på vestsiden av Rv152, hvor den ender opp ved en gravhaug (id41231).

Follo er et ”skålgropområde”, og Ski er den kommunen som har flest kulturminner av denne typen. Det er også bevart forbausende mange gravhauger (omkring 200) til å være en sentral jordbrukskommune (Gustafson 1990). På Finstad nordre, ble det i 1991 undersøkt en gravhaug hvor den døde har fått med seg blant annet to fingerringe av sølv, en sølvhekte, en jernkam, perler av rav og glass i tillegg til flere leirkar og en rekke andre gjenstander. Graven er datert til 300 tallet (Uleberg 1992).

For øvrig finnes det mange løsfunn fra steinalder, og også funn fra jernalderen som må skrive seg fra graver (for oversikter se bygdeboken ved Schou 1990).

Det er registrert automatisk fredete kulturminner i form av dyrknings- og bosetningsspor fra jernalder og middelalder i områder som grenser til det aktuelle planområdet i øst og sør. Det er gitt dispensasjon fra fredningsbestemmelsene i kulturminneloven for forhistoriske bosetningsspor forbindelse med reguleringsplan for Follo sykehus som ikke ble realisert, og i 2006 ble det gjennomført utgravning på denne tomte i forbindelse med planlagt bygging av Folloklinikken. Det ble avdekket to mulige hustomter som strakk seg ut av området (Engh *et al* 2008). Videre er det undersøkt fossile dyrkningsspor (id010385) og kulturlag fra eldre jernalder og middelalder sør for det aktuelle planområdet, i forbindelse med reguleringsplan for Rv154 Søndre tverrveg (Gustavsens 2003) under kommunedelplan for Ski Vest (Paulsen og Ystgaard 2004). Området som planområdet ligger i har dermed stor kulturhistorisk tidsdybde.

5. UTGRAVNINGEN

5.1 PROBLEMSTILLINGER – PRIORITERINGER

Den overordnede problemstillingen for utgravningen var å forsøke å sette de påviste strukturene inn i en tolkbar helhet, knyttet til gårdsbosetning i området i forhistorisk tid. Det var også et poeng å forsøke å avklare om det kunne finnes en sammenheng mellom bosetningssporene i planområdet og resultater fra tidligere undersøkelser i området (Bukkemoen og Simonsen 2008).

Når det gjelder de registrerte stolpehullene var det viktig å avklare om det kunne påvises noe system, det vil si ett eller flere hus. Dagens kunnskap om hustyper og organisering av gården er i stor grad basert på materiale fra Sørvestlandet. Det er fortsatt et relevant spørsmål om hus og gård på Østlandet i jernalder tilsvarende de som er funnet på Sørøstlandet, eller om byggeskikkene har vært særegne. Selv om det er foretatt større undersøkelser på Østlandet de senere årene er det fortsatt behov for et bredt komparativt materiale for å få et klarere bilde av gårdsbosetningen i bronsealder/jernalder også i denne delen av landet. Ved påvisning av hus ville spesielt bygningskonstruksjonen være en viktig problemstilling. I tillegg kan informasjon om husenes plassering i forhold til ildsteder og kokegroper fortelle mye om organisering av bosetningsområdet, en problemstilling som forutsetter samsvar i tid mellom de ulike kulturminnene. I tilfeller der hus kan påvises er det spesielt interessant å undersøke om det er mulig å definere ulike aktivitetsområder utenfor husene.

Kokegropaktiviteten vurderes i relasjon til bosetningen i området og i relasjon til andre aktivitetsspor. Problemstillinger knyttet til kokegropene var om det var mulig å avklare mer om deres funksjon, for eksempel om alle typer kokegrop har vært brukt til tilbreiding av mat, eller om de kan tilskrives andre aktiviteter. Det var også aktuelt å se på sammenhengen mellom form, størrelse og funksjon. I tilfeller hvor det finnes bein i kokegropene, er dyreartsbestemmelse viktig for å få klarhet i hva slags dyr menneskene har holdt, og hva slags animalsk kost de har inntatt. Snitting av kokegrop kan resultere i gjenstandsfunn som kan bidra til foreløpige dateringer, eventuelt som kan fortelle om hva slags aktiviteter som har foregått på området. En siste problemstilling knyttet til kokegropene var om de burde tolkes som ett kokegropfelt brukt innenfor en snever tidsramme, eller om de representerte flere bruksperioder.

Eventuelle kulturlag var planlagt undersøkt med tanke på om det fantes daterende og/eller bruksindikerende gjenstander i laget, om det kunne representere et gammelt dyrkningslag, og i så fall hva som ble dyrket. Kunne kulturlaget være dyrket over et lengre tidsrom eller ville en datering vise at det har vært samtidighet mellom kokegropene og/eller eventuelle hus på området? Det var også aktuelt å undersøke relasjonen til andre strukturer som kanskje kunne gi en indikasjon omkring bruk.

Andre strukturer uten nærmere definert bruksområde skulle undersøkes med tanke på å finne gjenstander, avfallsprodukter eller annet som kunne bidra til å gi en avklaring på strukturenes funksjon. Daterbart materiale var viktig for å vurdere om de kunne knyttes tidsmessig til eventuelle hus eller andre strukturer, eventuelt om strukturene kunne knyttes til spesifikke aktivitetsområder.

Med bakgrunn i fylkeskommunens registreringer ble spesielt to områder på den sørlige delen av planområdet vurdert som interessante (lille felt sør og store felt sør). På den nordre delen var det registrert et mindre antall strukturer, og disse lå i tillegg spredt. Det nordlige området ble derfor åpnet til slutt.

5.2 UTGRAVNINGSMETODE

Registreringen foretatt av Akershus fylkeskommune resulterte i funn av bosetningsspor, sannsynligvis fra jernalder. Bosetningssporene fremkom som fyllskifter av en annen farge enn undergrunnen når matjordlaget ble fjernet med en gravemaskin. Samme prosedyre ble fulgt under utgravningen, men i stedet for å kun åpne sjakter ble hele flaten avdekket.

Flateavdekking. Matjorda fjernes av gravemaskin, og undergrunnen renses. Lisa Damstuen og Evelina Johanson avdekker Store felt sør. Foto tatt mot sørvest.

Matjorda ble fjernet med en skuffe med flatt skjær, og undergrunnen renses manuelt med krafse og graveskje. Deretter ble strukturene nummerert og snittet, det vil si at den ene halvdel ble gravd ut. Strukturene ble dokumentert ved digitale foto og tegning i plan og profil. Det er benyttet målestokk 1:10 eller 1:20 på tegningene. De digitale bildene er lagret i en fotodatabase under Cf33970. I forbindelse med undersøkelse av kokegropene ble mengden varmpåvirket stein dokumentert ved å måle volum i bøtter. Hver enkelt struktur ble beskrevet på et skjema, dette gjør det enklere å se sammenhengen mellom de ulike strukturene. De avdekkede områdene og haugene med matjord ble gjennomført med metalldetektor, slik at eventuelle gjenstander av metall kunne fanges opp. Ved spesielle anledninger benyttes såld til gjennomgang av masse. Siden fokuset på flateavdekking er strukturer og ikke gjenstander er sålding av masser ikke normal prosedyre. På Finstad nordre ble det benyttet såld med maskevidde på 4 millimeter i ettersøk av mynt.

På Finstad nordre ble det åpnet tre felt, samt en sjakt. Betegnelsen disse fikk i felt var "Lille felt sør", "Store felt sør", "Felt nord" og "Sjakt" (se plankart, vedlegg 8.5). Lille og store felt sør lå sør for gårdsvegen som kommer inn på området i vest, mens felt nord og sjakt lå på nordsiden av den samme veggen. På felt nord var vi nødt til å sette igjen en meter med masse i en stripe omtrent midt på feltet. Dette ble gjort for å unngå at vann som hadde samlet seg i løpet av natta skulle dras med over resten av flata.

De avdekkede områdene, de nummererte strukturene og moderne forstyrrelser som for eksempel dreneringsgrøfter ble målt inn digitalt.

Det ble tatt ut trekullprøver fra flest mulig strukturer, og et utvalg av disse blir vedartsbestemt og ^{14}C -datert. Pollenprøver ble tatt i to kokegroper på lille felt sør. Makrofossilprøver ble tatt fra en stolperække i et mulig hus på store felt sør. Slike prøver tas ut ved at massen fra stolpehull og groper saltvannflottes for å fremskaffe makrofossiler og eventuelt daterbart materiale. Makrofossilanalyser knyttes først og fremst til stolpehull i huskonstruksjoner, og forkullede korn kan benyttes for ^{14}C -datering (akselerator). Analysen kan gi grunnlag for tolkning av funksjonsinndeling av hus, og kan for eksempel si noe om hva slags planter menneskene har benyttet seg av eller dyrket.

Funn og prøver er katalogisert og lagret ved Kulturhistorisk museum under C-nr. 56583. Funn og prøver har egne undernummer.

5.3 UTGRAVNINGENS FORLØP

Akershus fylkeskommune registrerte 109 strukturer fordelt på to jorder, atskilt av en gårdsvei som kommer inn fra Rv152 i vest og leder inn til Finstad nordre gård i østre del av planområdet. Det søndre jordet er størst, og registrert med flest strukturer. På dette jordet er det to konsentrasjoner, den største av disse, Store felt sør, ligger på en flate omtrent midt på det sørlige jordet. Konsentrasjonen av strukturer avtar der hvor flaten knekker over i en helning mot sørøst, mens den minste, Lille felt sør, ligger helt i nordøstre hjørne av jordet og litt lavere i terrenget.

Med utgangspunkt i de arkeologiske registreringene og i enighet med prosjektleder Margrete Figenschou Simonsen startet vi avdekkingen i sørvestre del av tiltaksområdet, der den minste konsentrasjonen lå. Denne delen av tiltaksområdet er avgrenset av en gårdsvei i nord og en gangvei i øst, og ble kalt Lille felt sør. Etter å ha avdekket et 445,6 m² stort areal avtok strukturene mot sør og mot vest. Maskinen ble flyttet ca. 40 meter vestover, til hovedkonsentrasjonen, hvor avdekket område ble kalt Store felt sør. Her ble det avdekket et areal på til sammen 2962,9 m². Felt nord, 884,9 m², og Sjakt, 136,3 m², ble ikke åpnet før noe senere, etter at vi hadde begynt å snitte strukturer på Store felt sør. Totalt ble det avdekket 4429,7 m². Det var ikke registrert så mange strukturer på Felt nord, så området ble utsatt mens vi konsentrerte oss om å avklare sammenhengen mellom stolpehullene på Store felt sør. Flesteparten av kokegropene ble snittet først, mens vi ventet på oversiktskart fra de digitale innmålingene. Da vi fikk det første kartet begynte vi å snitte stolpehull. En del av strukturene måtte avskrives underveis, også flere fra registreringen. Registreringen foregikk under vanskelige forhold i desember, og strukturene iset kraftig til. Mange av strukturene ble av den grunn ikke dokumentert, og enkelte strukturer var blitt feiltolket som natur. Dette resulterte i at vi etter utgravningen satt igjen med færre strukturer enn fylkeskommunen gjorde etter sin registrering.

Med en gravemaskinsjåfør som var ukjent med flateavdekking som metode, gikk avdekkingen litt tungt i begynnelsen. Kommunikasjonen gikk på engelsk og det var ikke alltid full forståelse for de føringer som ble gitt. I tillegg var det en del morenestein naturlig avsatt på flaten, noe som kompliserte avdekkingen og den påfølgende rensingen. Resultatet ble en noe ujevn avdekking med tap av

steiner og enkelte mulige strukturer. På grunnlag av nevnte faktorer tok avdekkingen en del lenger tid enn planlagt.

5.4 KILDEKRITISKE FORHOLD

De usorterte morenemassene som undergrunnen besto av skapte kildekritiske momenter på flere plan. I første omgang var det en krevende prosess å avdekke plant på en undergrunn bestående av mye stein og hard leire som av og til gikk av i store flak. Dette resulterte i at maskinen enkelte steder gikk litt for dypt, og det kan ikke utelukkes at noen grunne strukturer gikk tapt under avdekkingen. Sandlommer i leira kunne fort bli tolket som strukturer i plan da mange hadde symmetrisk form, gjerne var på størrelse med store stolpehull. I undergrunn med mye stein blir det naturlig nok også en del steinopptrekk. Disse var enklere å skille ut, spesielt når de nylig var avdekket, men etter at de tørket kraftig opp var det omtrent umulig å skille dem fra de virkelige strukturene.

En annen utfordring av kildekritisk art var det massive antallet dreneringsgrøfter i undergrunnen. De lå tett og enkelte av dem var forholdsvis brede og fylt med stein. Det har garantert gått med strukturer under gravingen av dreneringsgrøftene, mange strukturer var skåret av en eller flere grøfter. Spesielt vanskelig var det å få system på stolpehull i søk etter huskonstruksjoner. Det må likevel nevnes at i flere tilfeller hvor kokegroper var rammet av opptil flere dreneringsgrøfter, var de forbausende lite ødelagt utover akkurat der hvor grøftene gikk.

Sist, men ikke minst, har området lenge vært utsatt for større jordbruksmaskiner i forbindelse med dyrking av jorda. Matjordslaget var ikke spesielt tykt, og det må påregnes at strukturer har blitt ødelagt og kanskje også totalt fjernet av plog og harv opp gjennom tiden.

5.5 UTGRAVNINGEN

Det ble først og fremst fokusert på kokegropene og stolpehullene på Store og Lille felt sør, da det under avdekkingen av Felt nord fremkom færre og mer usikre strukturer. Dette tok imidlertid en ny vending da det under metallsøk ble funnet en kufisk dirhem under åpningen av Felt nord. Mynten ble funnet i en haug med matjord, og dessverre ikke i en kontekst som kunne opplyse funnet nærmere. Da arabiske mynter gjerne blir funnet i flertall, som skattefunn, hadde vi et håp om å kunne finne flere mynter i opprinnelig kontekst. Ettersøk av mynt bestod i at vi tok av 5-10 cm av matjordslaget i flere omganger på det resterende arealet, og gikk over med metallsøker mellom hvert lag. I tillegg ble undergrunnen og alle haugene med matjord gjennomgått med metalldetektor underveis. Deler av massene hvor mynten ble funnet ble såldet. Grunnen til at matjorda ble gjennomgått så mange ganger med metalldetektor er at en mynt ikke ville gitt utslag om den påtreffes mens den står på høykant (pers. komm. Wilhelm Fronth). Ved å gå gjennom massen både før og etter flytting økte vi sjansene for å søke over mynter fra flere vinkler. Strukturene på Felt nord ble snittet og dokumentert, men det var ingen av strukturene som kunne minne om verken hus eller graver etter at de var undersøkt.

Ettersøk etter mynt. Wilhelm Fronth gjennomgår matjordshaugen den arabiske mynten ble funnet i med metalledetektor, Evelina Johansson sålter masser fra samme område.

Gårdsveien sør for Felt nord antas å være forlengelsen av en oldtidsvei (id35659) som ligger inne i skogen på motsatt side av Rv152, og en av mulighetene er at mynten kan ha blitt mistet i forbindelse med ferdsel på denne veien. Vi la en sjakt inntil gårdsveiens nordside for å se om det var mulig å finne igjen kanten av en eldre vei. Det var ingen spor etter eldre veifar i sjakta, så alternativt er veien dekket av den nåværende gårdsveien eller ødelagt.

5.5.1 FUNNMATERIALE

Mynt

Det mest oppsiktsvekkende funnet fra Finstad nordre var en kufisk dirhem (C56583/1, museumsnummer 2193 hos myntkabinettet) fra Abbasidenes kalifat i Bagdad, preget i al Shash (Tashkend i nåværende Usbekistan) i år 246 e.H. (860 e.Kr.). Preget i mynten står navnet på den 10. abbasidiske kalifen *al Mutawakil* (232-248 e.H./847-861 e.Kr.) og hans sønn *al Mutazz*, som ble den 13 kalifen i det abbasidiske kalifatet.

En *dirhem* er en sølvmynt, og *kufisk* er den arabiske kaligrafiskriften som ble utviklet for formidling av koranens hellige budskap på myntene. Det typiske ved denne skriften er en horisontal forlengelse, som danner en sammenhengende rekke bokstaver. Målet var å oppnå en harmonisk helhet, og skrifttypen ble brukt som et religiøst element på mynter fra Umayyadene, Abbasidene, Samanidene og andre avhengige og uavhengige emirater helt til mongolernes erobring av Bagdad i år 1258 e.Kr. Denne erobringen betydde slutten på kalifatet Abbasidene. De kufiske myntene har innskrifter fra koranen, navnet på kalifen, navnet på uavhengige emirer, pregested og pregeår (Khazaei 2001).

Det har blitt funnet over 80 000 kufiske dirhemer i Norden, hoveddelen fra Sverige og Gotland. Beskjedne 0,6% er funnet i Norge. Av et antall på 600 (2001) er 299 hele og 301 fragmenterte. 446 er fra skattefunn, 23 fra gravfunn, 19 er løsfunn og 1 er funnet på en arkeologisk utgravning. 74 er fra ubestemte kontekster. 150 av myntene er fra kalifatet Abbasidene, og 64 er preget i al Shash.

Kufisk dirhem, C56583/1 (museumsnummer 2193 hos myntkabinettet).

Det var vanlig å perforere myntene for å bruke dem som smykker, og i mer gjennomførte tilfeller kunne myntene bli utstyrt med skikkelige hemper. Dirhemen som ble funnet på Finstad nordre har verken perforering eller påloddet hempe. Den veier 3,093 gram, litt over standardisert vekt, og er 2,5 cm i diameter. Et lite hakk i kanten er mest sannsynlig en skade, og ikke et testhakk for sølvkvalitet. Den er forholdsvis lite slitt og preget er fortsatt tydelig. Sannsynligvis har den vært benyttet som betalingsmiddel, og havnet i jorda før noen rakk å stykke den opp til halve eller kvarte biter.

Beslag

I sjakten nord for veien ble det ved hjelp av metallsøker funnet et nyere tids blomsterbeslag (C56583/2). Det ble funnet i matjordsmassene og må regnes som et løsfunn uten sikker kontekst. Beslaget er av en type metallegering (kobberlegering?) og utformingen ser mekanisk ut. Det kan minne om seksbladete blomsterbeslag (Egan og Pritchard 2002) tilhørende seletøy fra hest (tidligst middelalder), men på grunn av den mekaniske utformingen er antatt datering antatt å være 1800-tall.

Tann

Under avdekkingen av store felt sør ble det funnet en hjørnetann fra rovdyr (C56583/3). Tannen ble ikke funnet i kontekst. Petter Bøckman på naturhistorisk museum uttalte etter å ha sett foto av tanna at den ser ut til å være en hundetann fra en stor hund (i størrelse fra labrador og oppover). Det kan være en ulvetann, men den er for stor til å være fra rev, og for liten til å være fra bjørn.

Foruten den kufiske dirhemen, blomsterbeslaget og rovdyrstanna ble det gjort funn av moderne jern, spiker, hesteskosøm, kroker, glass, porselen, tegl, takstein og annet moderne avfall. De fleste metallfunnene ble påvist av metallsøker. Funnene ble gjennomgått sammen med forsker Ingunn Røstad og forsker Inger Marie Berg-Hansen.

5.5.2 STRUKTURER

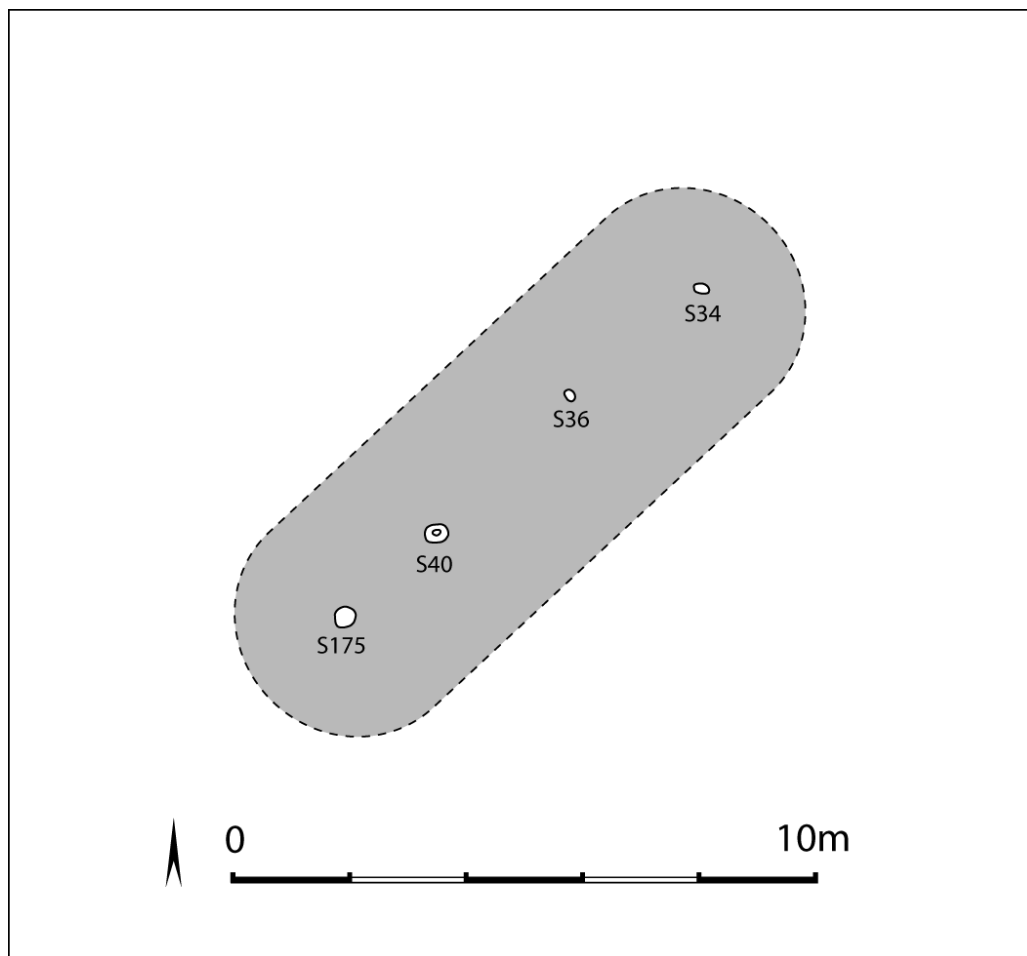
Etter avdekkingen hadde vi 191 sikre og mulige strukturer, men etter opprensing og snitting endte vi til slutt opp med 20 kokegroper, 52 stolpehull, 15 strukturer definert som ”annet”, totalt 87 sikre strukturer. 104 av det opprinnelige antallet på 191 ble avskrevet. På bakgrunn av de strukturene som ble snittet og avskrevet, ble flere av samme type ikke prioritert til nærmere undersøkelse. Vi benyttet også muligheten til å måle inn så mange usikre strukturer som mulig de gangene vi hadde tilgang på innmåler, med utgangspunkt i at det var bedre å måle inn for mye enn for lite. En stor del av disse mulige strukturene ble avskrevet etter snitting.

Toskipet hus

Fire stolper på rekke på store felt sør var det eneste som kunne skilles ut som en mulig hustomt på Finstad nordre. S-34, S-36, S-40 og S175 lå på rekke orientert nordøst-sørvest, med 8,32 meter mellom de ytterste stolpene. Avstanden mellom de to ytterste stolpene og stolpene innenfor er på hver side henholdsvis 2,34 meter mellom S-175 og S-40, og 2,6 meter mellom S-34 og S-36. Avstanden mellom de to midterste stolpene S-40 og S-36 er derimot noe større, 3,38 meter. Med påregnet gavl må huset hatt en lengde på ca 11-12 meter. Det ble verken funnet spor etter gavlvegger, sidevegger eller ildsted i tilknytning til hustomten, men det er stor sannsynlighet for at de fire stolpene representerer restene etter et toskipet hus. Et tilsvarende hus med datering fra førromersk jernalder ble funnet og undersøkt i forbindelse med Rv2-prosjektet i Ullensaker kommune, Akershus (Simonsen og Martens 2008). Huset var 16 m langt, 5 meter bredt og stolpehullene lå med en jevn avstand på ca 4 meter. Det ble heller ikke der funnet spor av ildsted i forbindelse med huskonstruksjonen.

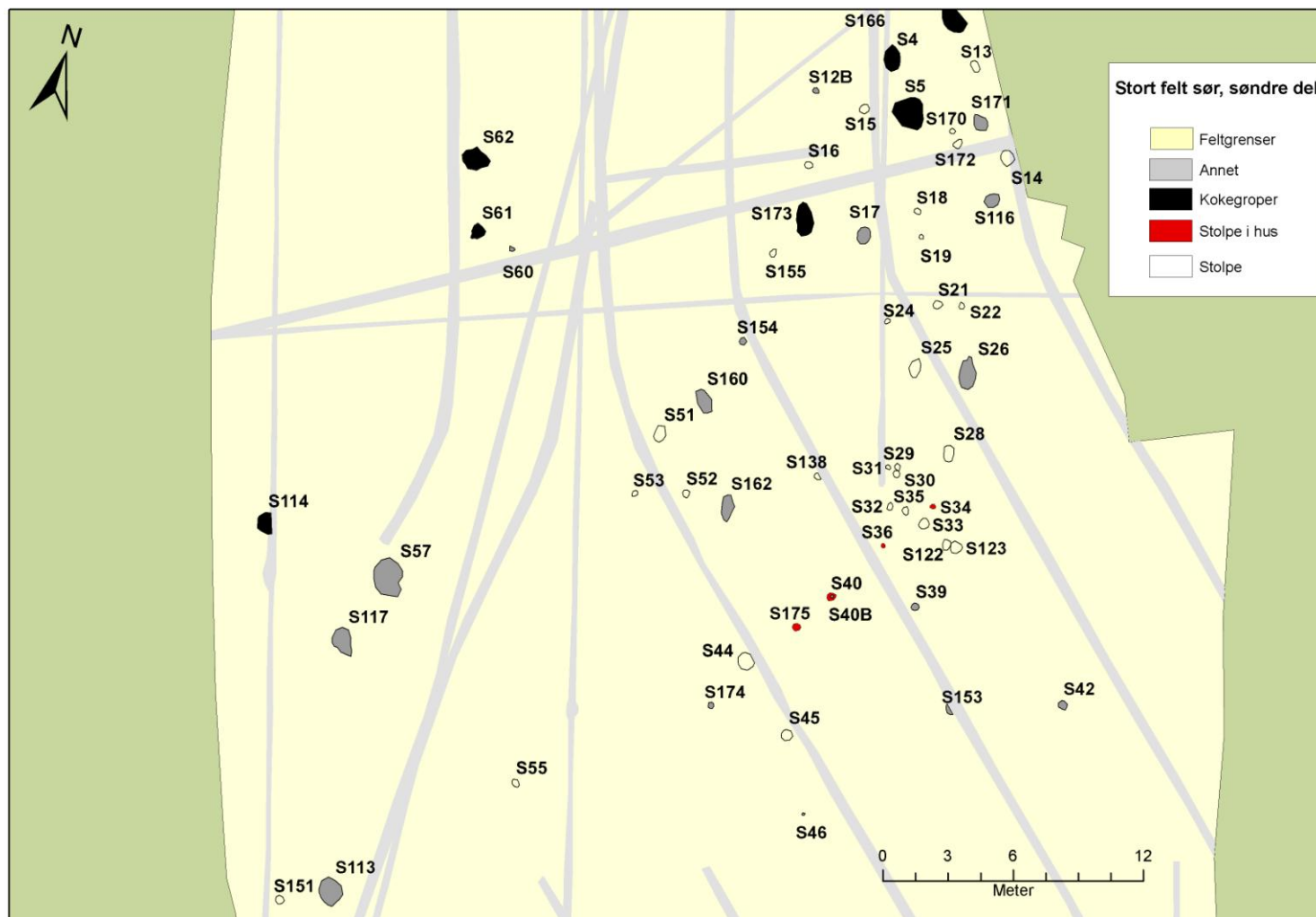
Toskipet hus. Stolpehull fra SV mot NØ: S-175, S-40, S-36 og S-34.

Tenkt grunnflate, toskipet hus.

Det ble ikke funnet keramikk eller andre gjenstander i forbindelse med stolpehullene, men S-36 inneholdt fire små fragmenter av brente bein. Dette stolpehullet var skåret tvers over av en dreneringsgrøft, og konteksten på beinfragmentene er dermed ikke sikker. ¹⁴C-prøver og makrofossilprøver ble tatt av alle stolpehull. S-40 hadde tydelig stolpeavtrykk og nedgravning, og det ble tatt to separate prøver fra disse fyllene.

Det var ingen andre strukturer som kunne settes i sammenheng med stolperekken. På tvers av rekken med stolpehull gikk flere dreneringsgrøfter som kan være årsaken til at ikke flere strukturer kunne relateres til det mulige huset. Konstruksjonsmessig kan man ikke annet enn anta at stolpene har vært takbærende, og siden det ikke fantes stolpepar på noen av sidene antas det at det mulige huset har vært en toskipet bygning. Det fantes heller ingen strukturer som kunne tolkes som veggstolper, uten at det trenger å være av betydning for tolkningen.

Toskipet hus på Store felt sør. Markert med røde stolpehull.

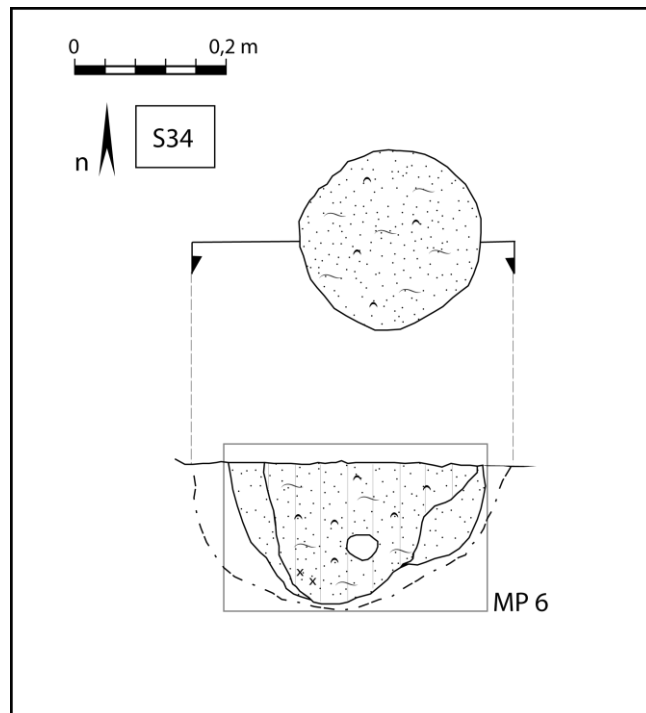
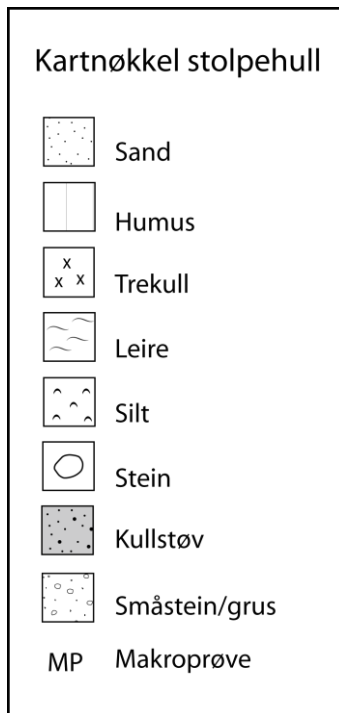
S-34 var et rundt stolpehull med buete sider og avrundet bunn. Det målte 23 cm i diameter og var 19 cm dypt. I profilen syntes tydelig stolpeavtrykket og nedgravningen som to forskjellige fyll, hvor stolpeavtrykket var representert med brun sand- og siltholdig humus, og nedgravningen med brungul sandholdig leire. Skoningsstein ble fjernet fra den sørlige delen under snitting. Det ble tatt makrofossilprøve av stolpehullet, og ¹⁴C-prøve hentet ut av makrofossilprøven. Datert til **calBC 770-530**.

S-34plan. Foto tatt mot nord.

S-34 profil. Foto tatt mot nord.

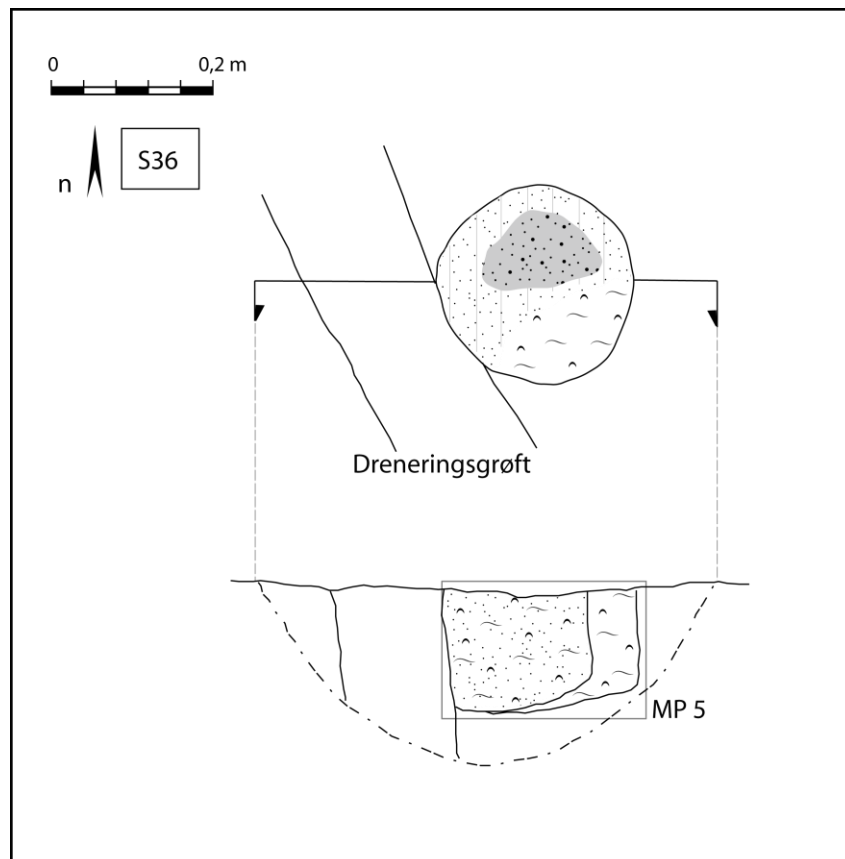
S-34. Plan- og profiltegning.

S-36 var et stolpehull som var skåret av en moderne dreneringsgrøft i sørvest. Det var opprinnelig rundt i formen, 26 cm i diameter og 17 cm dyp. Den siden som var bevart var loddrett, og bunnen var flat. I profil sto stolpeavtrykket frem som gulbrun siltholdig leire med jernutfelling, mens nedgravningen var av lys grå siltholdig leire. I toppen var det kullstøv og kullbiter. Det ble tatt ut en makrofossilprøve hvor også en ^{14}C -prøve ble hentet ut. Siden stolpehullet ble skåret av en dreneringsgrøft er det fare for at prøvene kan være forurenset og bør ikke regnes som sikre. Datert til **calAD425-540**.

S-36 plan. Foto tatt mot nord(nordøst).

S-36 profil. Foto tatt mot nord(nordøst).

S-36. Plan og profiltegning.

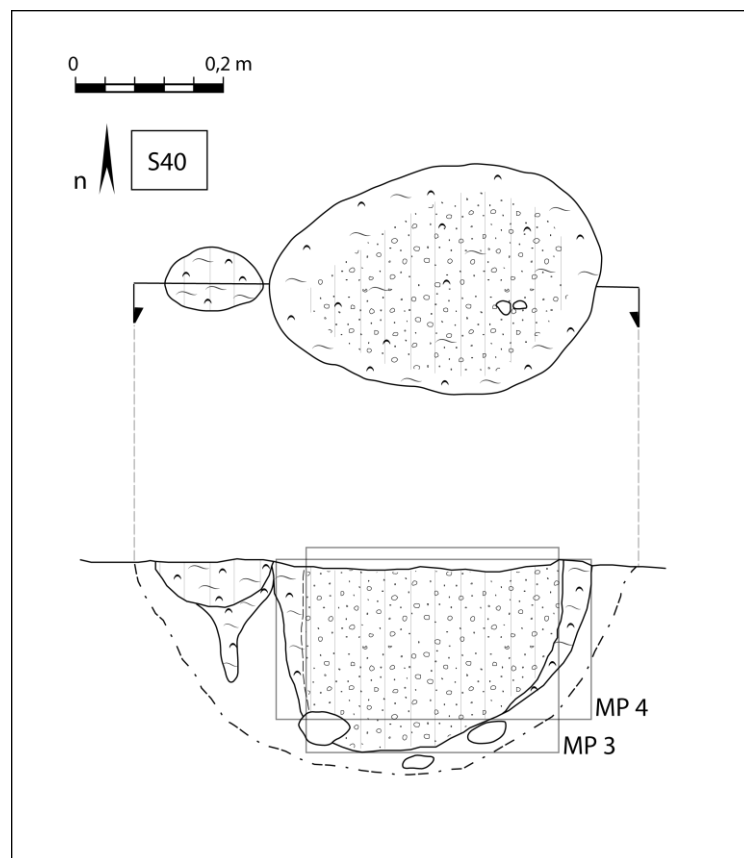
S-40 var et stolpehull med tydelig stolpeavtrykk og nedgravning til stolpe synlig både i plan og profil. Det hadde oval form i flaten, buete sider og avrundet bunn i profilen. Målene var 24 x 35 cm, og stolpehullet var 25 cm dypt. Stolpeavtrykket besto av lys brun porøs silt- og leirblandet humus med noe småstein, mens nedgravningen hadde et lyst brungult siltholdig leirefyll. Stolpehullet hadde skoningsstein. Det ble tatt to forskjellige makrofossilprøver, en fra stolpeavtrykket og en fra nedgravningen. Fra disse ble det også hentet ut ^{14}C -prøver. Inntil stolpehullets vestlige side var det en liten nedgravning som knapt vistes i plan. Den var 13 cm bred og 16 cm dyp, med et indre fyll av lys brun silt- og leirblandet humus, og et ytre fyll av lys brungul siltholdig leire. Funksjonen til denne nedgravningen er uklar, men det kan antas at den har noe med stolpehullet å gjøre. Datert til **calAD5-75**.

S-40 plan. Foto tatt mot nord.

S-40 profil. Foto tatt mot nord.

S-40. Plan- og profiltegning.

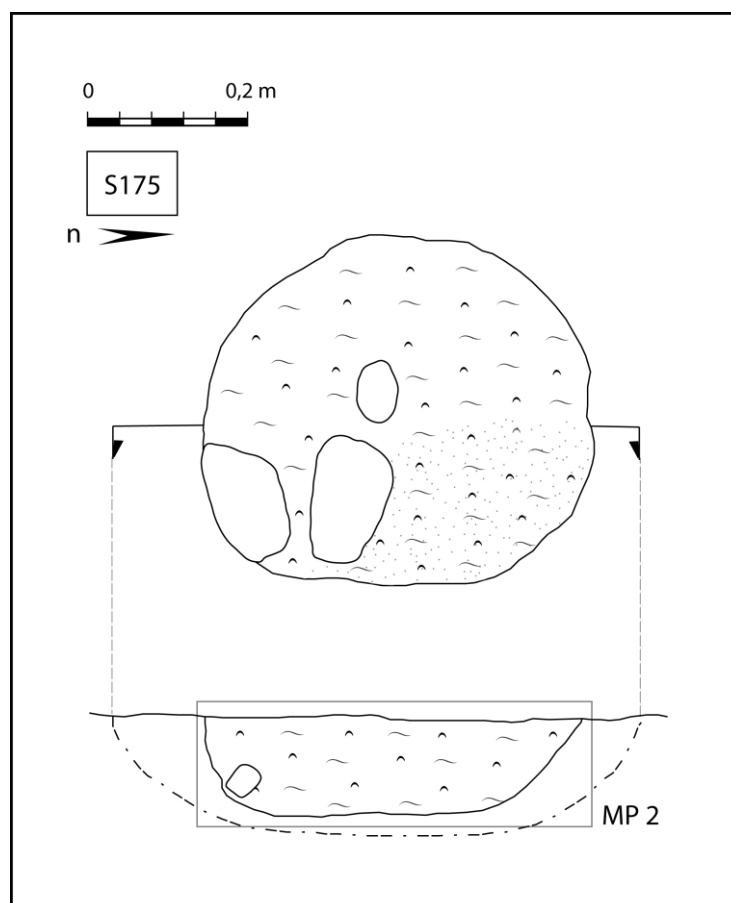
S-175 var et rundt stolpehull som var 44 cm i diameter og 12 cm dypt. Det hadde buete sider og tilnærmet flat bunn. Fyllet besto av gråbrun siltholdig leire, og stolpehullet hadde skoningsstein. Det ble tatt ut makroprøve og ^{14}C -prøve ble senere skilt ut fra makroprøven. Datert til **calAD535-600**.

S-175 plan. Foto tatt mot nord.

S-175 profil. Foto tatt mot nord.

S-175. Plan- og profiltegning.

Andre stolpehull

Utenom de fire stolpene fra det toskipete huset, ble 48 av strukturene på store og lille felt sør tolket som stolpehull. Mange av stolpehullene hadde tydelige stolpeavtrykk, og flere hadde skoningssteiner. Dessverre var det ikke mulig å få stolpehullene til å passe inn i noe system som kunne gi videre informasjon om huskonstruksjoner, bruksområder eller byggeskikker, slik problemstillingene

hadde for mål. Hovedsakelig lå stolpehullene konsentrert rundt det mulige huset på store felt sør, og nordover mot kokegropfeltet ved gårdsveien. At stolpehullene ligger så samlet som de gjør, forsterker inntrykket av at det har vært en form for stolpekonstruksjon på området.

Kokegroper

Av de 21 kokegropene var de fleste kun rester eller bunner, sannsynligvis ødelagt av jordbruksaktiviteten på området. Av de bedre bevarte var flere forstyrret av dreneringsgrøfter, men likevel i forbausende god stand. Samtlige kokegroper ble snittet og det ble tatt ¹⁴C-prøver i profil og noen ganger også under snitting. I de fleste var det sparsomt med kull, og selv om det var en del kullstøv var det ikke alltid mulig å få ut en prøve. Fordi mange av kokegropene kun var rester, fremsto formen i plan annerledes enn den ville gjort om de var intakte eller bare ødelagt i toppen. Det blir derfor ikke lagt vekt på om kokegropene er runde, ovale eller rektangulære. Også den opprinnelige størrelsen er vanskelig å anslå på de kokegropene som er ødelagt, og en inndeling på bakgrunn av størrelse blir derfor ikke gjort. Som oppsummering kan det sies at det fantes både sirkulære, ovale, rektangulære og ujevne kokegroper, med buete, skrå, ujevne og i ett tilfelle rette sider. Bunnen var som regel avrundet. Størrelsen varierte også, både i plan og profil. I diameter målte de fra 84 cm til 174 cm, og dybden målte fra 8 cm til 42 cm. To av de best bevarte kokegropene er dermed å regne som særlig dype, da de er mer enn 40 cm fra topp til bunn.

Store felt sør

Femten av kokegropene befant seg på Store felt sør, hvor de lå i konsentrasjoner på 3-6 stykker, samt noen spredt. De fleste var beliggende inntil gårdsveien i nordøstre del av feltet, og kan være del av et større kokegropfelt som strekker seg videre mot nord og nordøst, der hvor gårdsveien og låven ligger i dag. Tre av kokegroprestene ble ikke snittet, da den ene forsvant nesten helt under avdekkingen, den andre forsvant under et kraftig regnskyll med påfølgende overleiringer av flaten og den tredje var kraftig skåret av en dreneringsgrøft.

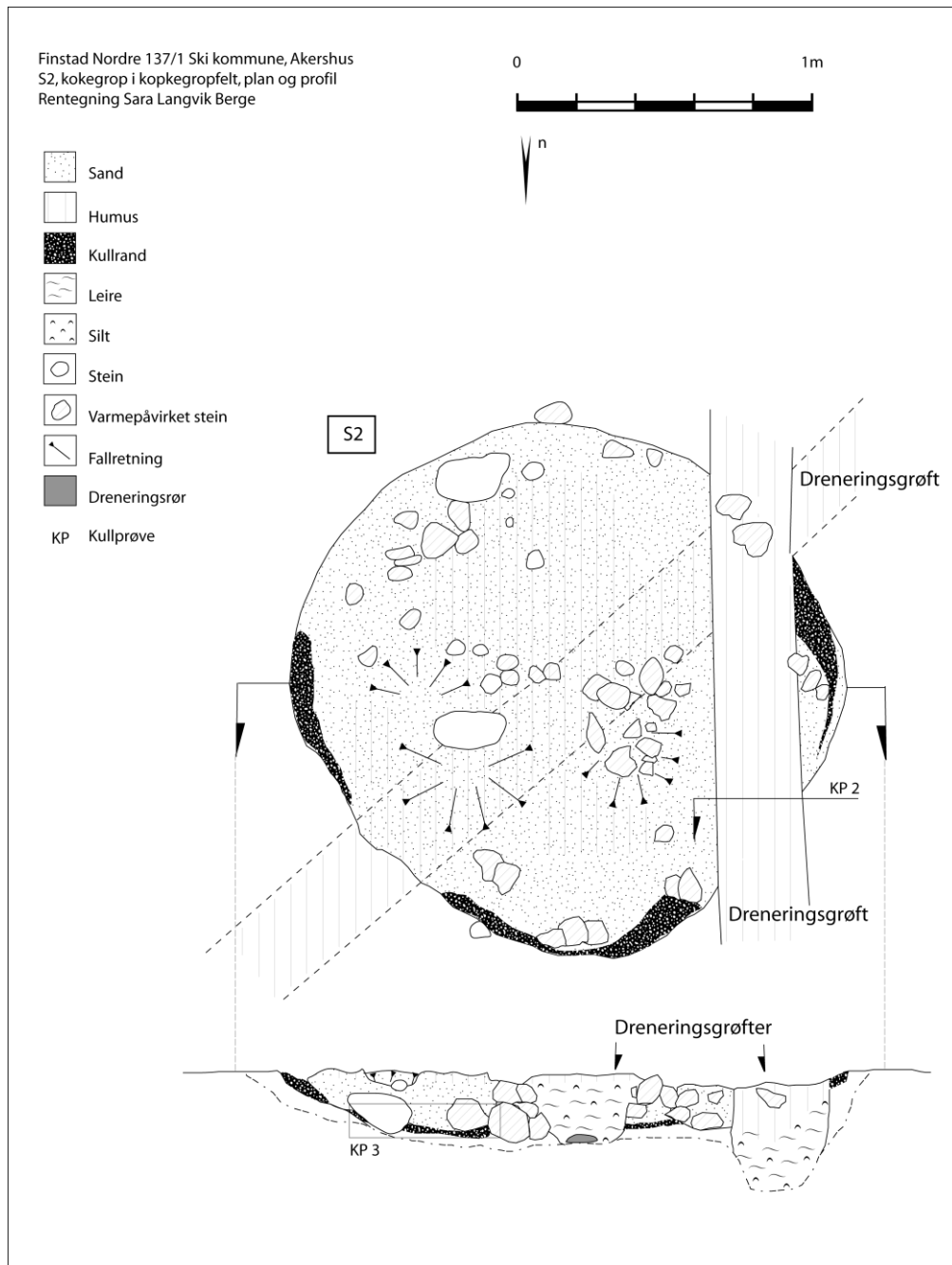
Den best bevarte kokegropa på store felt sør var S-2, på tross at det var lagt to dreneringsgrøfter rett igjennom den. Dreneringsgrøftene var orientert nord-sør og nord-sørvest. Kokegropa var tilnærmet rund i plan, målte 1,8 x 1,9 meter og var 25 cm dyp. Fyllet var av mørk brun sandblandet humus. Der hvor dreneringsgrøftene ikke hadde ødelagt strukturen, var det et lag varmepåvirket stein over et 4-5 cm tykt kullag. Det var 24 liter varmepåvirket stein i den delen som ble gravd. Datert til **calBC390-100**.

S-2 plan. Foto tatt mot sør (sørvest).

S-2 profil. Foto tatt mot sør.

S-2. Plan- og profiltegning.

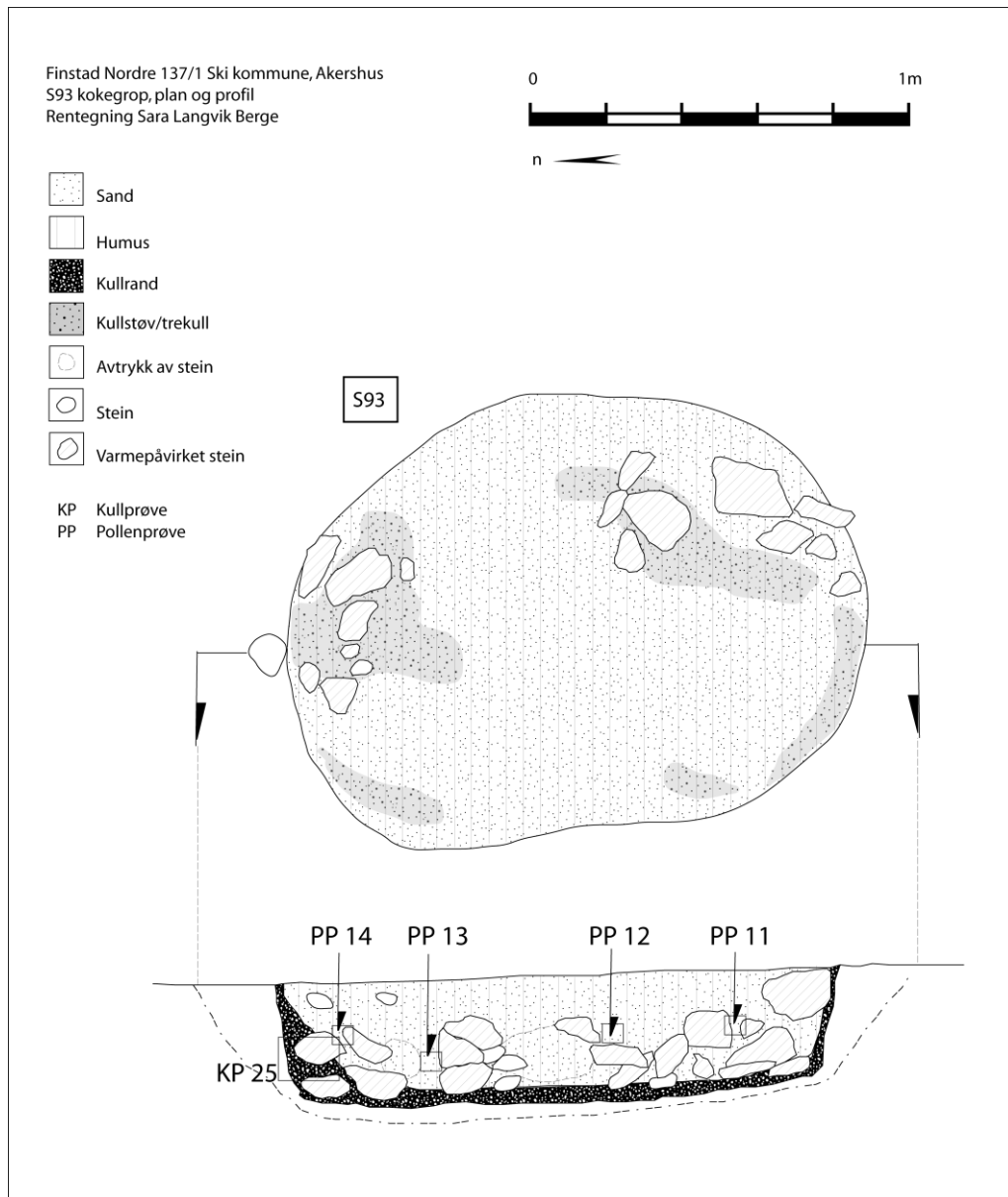
Lille felt sør

Av fire kokegroper avdekket på Lille felt sør var to godt bevart med tydelig kullrand og mye varmpåvirket stein. Kokegroperne lå relativt spredt sammen med andre strukturer.

S-93, den best bevarte kokegropa, var oval, 1,15 x 1,5 meter i plan og 32 cm dyp. Den hadde loddrette sider og flat bunn, og en kraftig kullrand under et lag varmpåvirket stein. Fyllet var ellers av kull- og sandholdig humus. Den snittede delen inneholdt ca 40 liter varmpåvirket stein. Det ble tatt både ¹⁴C-prøve og fire pollenprøver fra profilen. Alle pollenprøvene ble tatt rett i overkant av steinlaget. Datert til **calAD150-395**.

S-93profil. Foto tatt mot vest.

S-93. Plan- og profiltegning.

S-102 var en annen godt bevart kokegrop beliggende på lille felt sør, i nærheten av S-93. Den var rektangulær i formen, med buete sider og avrundet bunn. Kokegropa målte 1,05 x 1,6 m i diameter, og var 40 cm dyp. Fyllet var av brun siltholdig leire, et lag med varmepåvirket stein og en kullrand i bunnen. Det ble fjernet 50 liter varmepåvirket stein fra den snittede delen. ¹⁴C-prøve ble tatt fra kullranden, og fire pollenprøver ble tatt både i overkant og mellom de varmepåvirkede steinene. Noe som så ut som en diffus struktur ved det ene hjørnet gjorde at snittet ble lagt nesten på tvers av den rektangulære kokegropa. Det var ikke mulig å skille ut en egen struktur i profilen, men det er ikke usannsynlig at den tilnærmede runde flekken har hatt en egen funksjon i tilknytning til kokegropa. Datert til **calAD255-385**.

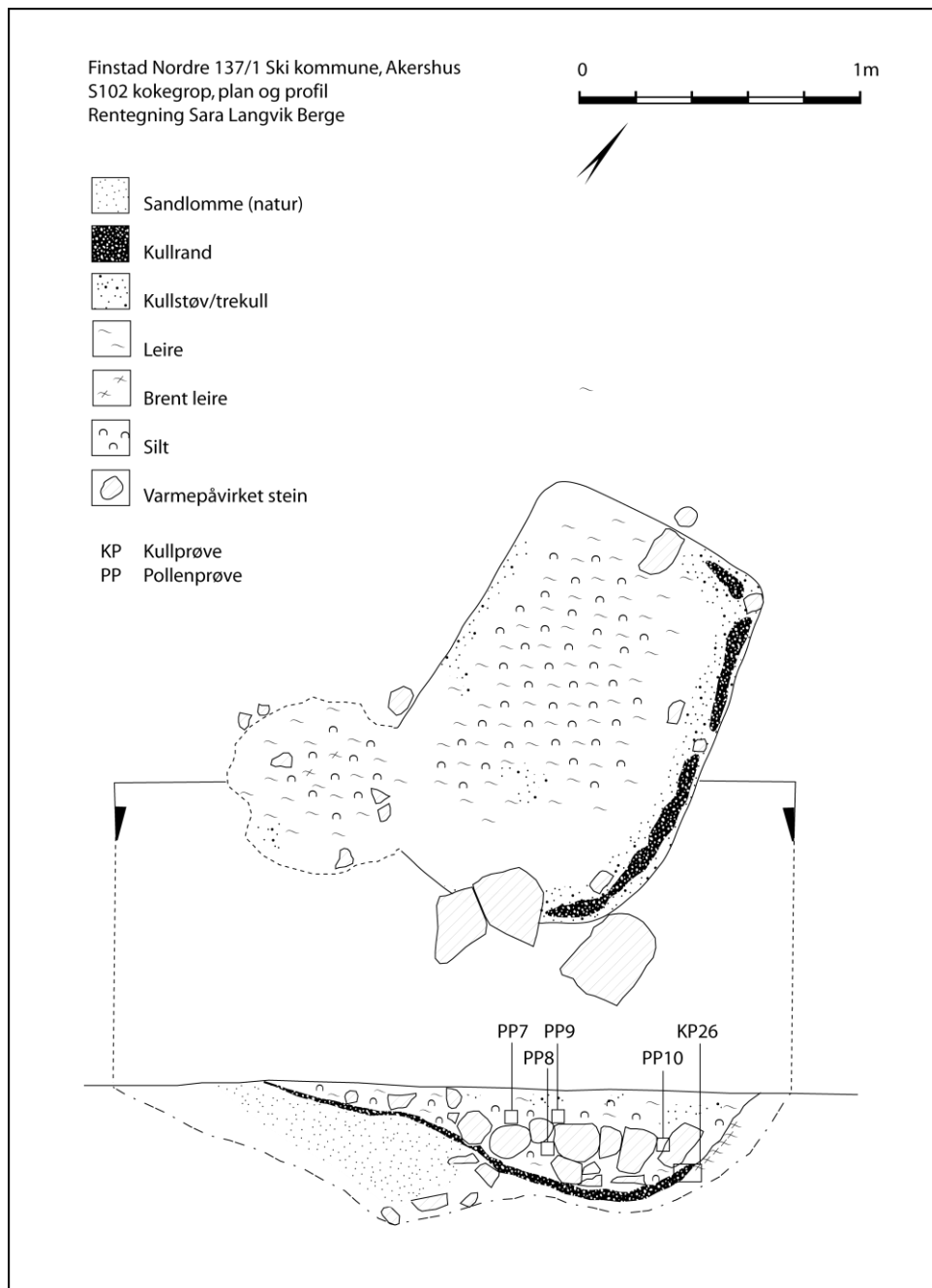

S-102 plan. Foto tatt mot nord.

S-102 profil. Foto tatt mot nordvest.

S-102. Plan- og profiltegning.

Udefinerbare strukturer

På alle felt var det strukturer som etter snitting forble uavklarte med i henhold til funksjon, til sammen 15 stk. Enkelte udefinerbare nedgravninger kunne minne om kokegroper, men manglet enten kull eller varmepåvirket stein. Tilstedeværelsen av kull i de fleste var likevel det som gjorde at de ble tolket som nedgravninger/strukturer, og ikke avskrevet som natur. Samtlige udefinerbare nedgravninger var ujevne i formen, og hovedsakelig kan det skiller mellom to slags fyll. Noen av dem inneholdt lys til mørk brun siltholdig leire eller silt, ofte iblandet sand og/eller grus, mens andre hadde fyll av mørk brun humusholdig sand. Et par av de sistnevnte var seige i konsistensen og inneholdt leire og kullbiter. Noen av nedgravningene kan representere såkalte avfallsgroper, men ingen av dem inneholdt noe som kunne defineres som avfall. Om avfallet har vært av organisk materiale, ville det uansett ikke blitt bevart under de forholdene som finnes på Finstad. I tilfellene med nedgravninger som inneholdt noe kull eller varmepåvirket stein, kan dette representere kokegroper som av en eller annen grunn har blitt tømt etter bruk.

Avskrevne strukturer

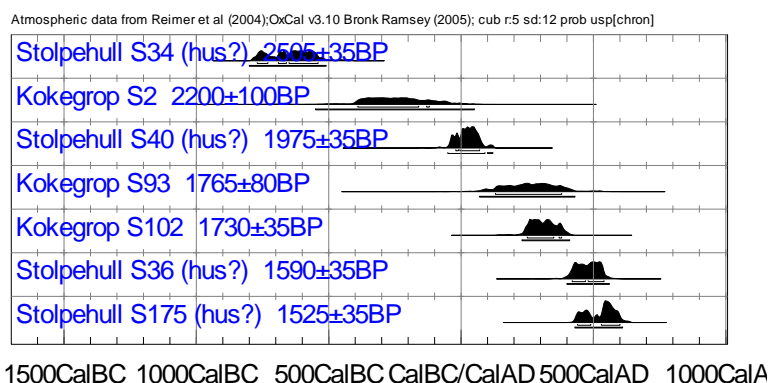
Mange av de opprinnelig innmålte strukturer ble avskrevet etter snitting, og dreide seg for det meste om naturlige strukturer som steinoppptrekk, lommer av morenesand og rester av matjord. I noen tilfeller fant vi moderne keramikk, tegl og ferskt treverk under snitting av strukturer. Disse ble tolket som moderne nedgravninger eller forstyrrelser.

5.5.3 DATERING Daterbare gjenstander

Det ble ikke gjort noen periodeindikerende gjenstandsfunn på Finstad nordre bortsett fra den kufiske dirhemen som må ha kommet dit en eller annen gang etter 860 e.Kr. Mynten kunne ikke knyttes til andre daterbare gjenstander eller til strukturer med mulighet for ^{14}C -datering, men det er mest nærliggende å anta at den har vært i omløp en eller annen gang i slutten av yngre jernalder, nærmere bestemt i vikingtiden.

 ^{14}C -prøver

Det ble til sammen tatt ut 43 ^{14}C -prøver fra forskjellige strukturer, men seks av disse manglet trekull og kan dermed ikke dateres. 7 ble sendt til datering ved NTNUs dateringslaboratorium (se vedlegg). De daterte strukturerne er de fire stolpehullene i det toskipede huset (S34, S36, S40 og S175) og tre kokegroper (S2 fra Store felt sør, og S93 og S102 fra Lille felt sør).

Calibrated date

5.5.4 NATURVITENSKAPELIGE PRØVER

Makrofossilprøver

Det ble tatt seks makrofossilprøver, en fra hver av stolpehullene S-34, S-36 og S-175, to fra stolpehull S-40, og en fra en udefinerbar nedgravning, S-120. Alle prøvene ble analysert av Annine Moltsen ved NOK, København (se vedlegg). Det var lite makrofossiler i prøvene, bortsett fra kull.

Pollenprøver

Det ble tatt fire pollenprøver fra kokegrop S-93 og fire fra kokegrop S-102 på lille felt sør. Pollenserien fra S-93 ble analysert av Helge I. Høeg, men det ble funnet lite pollen (se vedlegg)

5.5.5 ANALYSER

Treartsanalyse

22 av kullprøvene ble treartsbestemt av Helge I. Høeg (se vedlegg). 7 av disse (S13, S36, S40 og S175) ble sendt til datering.

5.6 VURDERING AV UTGRAVNINGSRISULTATENE, TOLKNING OG DISKUSJON.

Til tross for mengden av stolpehull på store felt sør var det ikke mulig å skille ut restene etter mer enn ett hus. Fire stolper på rekke, med omtrent lik avstand i mellom, var det nærmeste vi kom spor etter bygninger på Finstad nordre. Disse fire stolpene ble tolket som takbærende stolper i en toskiptet bygning. De andre stolpehullene lå alle i samme område, og det er sannsynlig at det på et tidspunkt har vært flere huskonstruksjoner som vi ikke klarte å skille ut ved vår undersøkelse. Omfattende drenering forstyrret bildet og området med stolpehull fortsatte videre under gårdsveien. Det er ikke utenkelig at hovedområdet for bosetningen har vært der gården ligger i dag.

Dateringen av de fire stolpehullene varierer. S34 er datert til yngre bronsealder, 770-530 f.Kr. S36 er datert til 425-540 e.Kr., dvs. folkevandringstid. S40 til 5-75 e.Kr., eldre romertid, og S175 til 535-600 e.Kr., dvs folkevandringstid/merovingertid. Ved datering av stolpehull er det nesten alltid usikkert hva man daterer, dersom en ikke har kull fra selve stolpen. Kullet kan ha havnet i stolpehullene sekundært og kan stamme fra både eldre og yngre aktivitet. Kullprøven fra S40 (MP3/KP40) ble tatt ut fra stolpeavtrykket, og denne inneholdt bjørk, eik og furu, men dateringen ble gjort på bjørk. Ut i fra strukturenes utforming og beliggenhet på rekke, kan man ikke utelukke at de har inngått i en huskonstruksjon, men dateringene kan ikke bekrefte dette.

Kokegropene lå i små konsentrasjoner, stort sett i utkanten av stolpehullområdet. Dette forsterker inntrykket av at det har vært bosetning med tilhørende aktiviteter rundt og utenfor selve boflaten. De fleste av kokegropene var kraftig ødelagt av jordbruksaktiviteten, men noen var i forbausende god stand til tross for at dreneringsgrøfter var lagt tvers gjennom dem.

Dateringene viser at det har vært aktivitet på feltet fra yngre bronsealder til yngre jernalder. Dateringene av kokegroper og stolpehull stammer fra ulike perioder, men viser jevnlig aktivitet i en periode på over 1000 år.

Den kufiske dirhemen ble funnet utenfor kontekst, men kan tyde på at Finstad har vært et aktuelt område for handel og/eller ferdsel. Oldtidsveien som skrår over mot Finstad nordre fra motsatt side av veien, indikerer at veien har gått tvers gjennom tunet. Mynten ble funnet ved denne veien, eller der hvor den med stor sannsynlighet har gått. På tross av omfattende ettersøk ble det ikke funnet flere mynter, og funnet er mest sannsynlig resultat av at noen en gang har mistet den. Ingen strukturer tydet på en bevisst nedleggelse av mynten som skatt eller depot.

6. KONKLUSJON

Ved utgravningen på Finstad ble det funnet 87 strukturer, av disse var 20 kokegroper, 52 stolpehull, 15 strukturer definert som "annet".

Til tross for mengden av stolpehull på store felt sør var det ikke mulig å skille ut restene etter mer enn ett mulig hus. Fire stolpehull på rad ble tolket som et mulig toskipet hus, alle stolpene ble datert og dateringene varierer fra 770 f.Kr. til 600 e.Kr. Ut i fra strukturenes utforming og beliggenhet på rekke, kan man ikke utelukke at de har inngått i en huskonstruksjon, men dateringene kan ikke bekrefte dette.

Kokegropene lå i små konsentrasjoner, stort sett i utkanten av stolpehullområdet. Tre av kokegropene ble datert, S2 til 390-100 f.Kr., S93 til 150-395 e.Kr., og S102 til 255-385 e.Kr. Det er sannsynlig at kokegropene har sammenheng med stolpehullene. Strukturene viser aktivitet i området fra yngre bronsealder til yngre jernalder.

Den kufiske dirhemen er preget i al Shash (Tashkend i nåværende Usbekistan) i år 246 e.H. (860 e.Kr.). Funnet er å betrakte som et løsfunn.

7. LITTERATUR

- Bukkemoen, G. B. og Margrete F. Simonsen 2008: Revidert prosjektplan. Arkeologisk undersøkelse av automatisk fredete kulturminner (bosetningsspor; Id. 106452). Forslag til reguleringsplan for Nordre Finstad gård, Nordre Finstad 137/1, Ski kommune, Akershus.
- Dyrnæs, G. N. 1999: Reguleringsplan for del av Ski vest, Finstad nordre, gnr. 137, bnr. 1, Ski kommune. Område 4: "Næringsområder Ski vest, felt B, C og D" og område 5: "Boliger/næring". Rapport fra arkeologiske registreringer 16.-18.08.1999. Akershus fylkeskommune.

- Egan, G. og F. Pritchard 2002: Dress accessories c. 1150 – c. 1450 with contributions by J. Bayley, M. Heyworth, R. Johnson, P. Scott and others. I: *Medieval finds from excavations in London* ; 3. London.
- Engh, A. K., T. Amundsen, M. F. Simonsen 2008: Rapport av arkeologisk utgravning av bosetningsspor, Finstad nordre 136/213, Ski kommune, Akershus.
- Gustafson, L. 1990: Ski – landskap med historie. *Follominne*. Årbok 1990, s.205-216.
- Gustavsen, L. 2003: Rapport av arkeologisk undersøkelse av dyrkningsspor, Finstad 137/1, Ski kommune, Akershus. Kulturlag, Solberg 102/7, Ås kommune, Akershus. UKM, Fornminneseksjonen.
- Khazaei, H. 2001: *Funn av kufiske mynter fra vikingtiden i Norge: med a catalogue of cufic coins found in Norway*. Masteroppgave ved senter for studier i vikingtid og nordisk middelalder. UiO. Oslo.
- Paulsen, I. og I. Ystgaard 2004: Rapport fra arkeologisk utgravning av aktivitetsspor fra middelalder. Finstad 137/595. Ski, Akershus. UKM, Fornminneseksjonen.
- Ryste, B. 2007: Rapport fra registrering av automatisk fredete kulturminner i forbindelse med regulering av Finstad nordre, gbnr. 137/1, i Ski kommune, Akershus fylkeskommune. V/Bengta Ryste. 11.12.-22.12.2006. Upublisert rapport i top.ark. Akershus fylkeskommune.
- Schou, T. 1990: *Ski og Kråkstad inntil omkring 1500*. B. I Forhistorisk tid. B. II Middelalderen. Utg. av Ski kommune.
- Simonsen, M. F. og V. V. Martens 2008: Bebyggelse på leirjordene. Arkeologiske utgravninger langs Rv2. Ullensaker kommune, Akershus. I: *Varia 70*.
- Uleberg, E. 1992: Grav med lindekar. *Nicolay* nr. 58. s. 4-10. Oslo.

8. VEDLEGG

8.1 STRUKTURLISTE

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-1	Kokegrop	Oval	42	164	164	150	Kokegrop. Plan: oval. Skåret tvers gjennom av to moderne dreneringsgrøfter. Fyllet besto av mørk brun siltholdig humus. Profil: ujevne sider og ujevn, men avrundet bunn. Samme fyll som i plan, med store varmpåvirkede steiner (to stk med diameter ca. 30 cm). Kokegropa var veldig ødelagt av dreneringen, stort sett bare midten av strukturen var bevart. Ingen store kullkonsentrasjoner, kun en liten prøve ble tatt ut.
S-2	Kokegrop	Rund	25	190	190	180	Kokegrop. Plan: rund. Kokegropa er skåret av to moderne dreneringsgrøfter (den ene orientert n-s, den andre n-sv). På toppen lå det igjen et lag med mørk brun sandblandet humus. Fyllet besto av brungrå sand- og siltholdig leire, og en kullrand var synlig spesielt i nord og øst av strukturen. Kokegropa var relativt godt bevart til tross for forstyrrelsene. Profil: buete sider og avrundet bunn. Samme fyll som i plan. Tydelig kullrand i bunnen, der hvor ikke kokegropa var ødelagt av dreneringsgrøftene. 24 liter varmpåvirket stein, men også noen steiner som ikke var varmpåvirket.
S-3	Kokegrop	Oval	28	140	140	100	Kokegrop. Plan: oval. Fyllmasse av brungrå siltholdig leire. Profil: skrå sider og ujevn bunn. Et fyllskifte av brun porøs sand midt i strukturen og en rand av brent sand i bunnen. 0,5 liter varmpåvirket stein.
S-4	Kokegrop	Oval	8	135	135	52	Kokegroprest. Plan: oval. Store deler av sørvestlige del er skåret bort av en moderne dreneringsgrøft. Fyllet bestod av gråbrun humusholdig sand, med noe trekull og kullstøv. Profil: buete sider og ujevn bunn. Samme fyll som i plan. 1,5 liter varmpåvirket stein.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-5	Kokegrop	Oval	27	163	130	90	Kokegrop. Plan: oval, med to større steiner sentralt i strukturen. Fyll av mørk brun sandholdig humus. Ligger inntil en moderne dreneringsgrøft i vest, men er ikke berørt av denne. Plan: Ujevne, men avrundete sider og ujevn bunn. Samme fyll som i plan, samt et fyllskifte av grå sandholdig humus i kokegropens sørvestre del. Ingen spor av kull, men 3 liter varmepåvirket stein.
S-6	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk.
S-7	Stolpehull	Rund	23	54	46	49	Stolpehull. Plan: rundt. Noe utvasket i kantene, men framsto klart avgrenset mot undergrunnen. Profil: Skrå sider og spiss bunn. Fyllet besto av mellombrun humus- og sand/grusholdig masse, antakelig stolpeavtrykket. Et gulgrått silt- og leirholdig fyllskifte som ikke var synlig i plan, representerer mest sannsynlig nedgravningen til stolpen.
S-8	Stolpehull	Rund	15	40	45	32	Stolpehull. Plan: opprinnelig rund form. En moderne dreneringsgrøft har blitt lagt gjennom nv-del av strukturen, med orientering nv-sø. Både stolpeavtrykk og nedgravning synlig i profil. Profil: skrå sider og spiss bunn. Nedskjæringen til dreneringsgrøfta har ødelagt den ø-lige delen av profilen, men både stolpeavtrykk og nedgravning er tydelig også i profil. Stolpeavtrykket besto av en mørk brun humus- og sandholdig masse med kullflekker. Nedgravningen var av gråbrun siltholdig leire.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-9	Annet	Oval	7	135	135	48	Udefinerbar nedgravning. Plan: oval form. Lys brun humusholdig sand. I sø-del av strukturen var det et tilnærmet rundt fyllskifte av mørk brun humus- og sandholdig masse, mer humus enn i resten av strukturen. Mulig steinopptrekk. Profil: ujevne sider og ujevn bunn. Grunn nedgravning, ingen varmepåvirket stein. Den lyse brune humusholdige sanda var ikke synlig i profil, men et lag med lys grå siltholdig leire dukket opp i strukturens v-del.
S-10	Avskrevet		0	0	0	0	Forsvant under opprensning. Matjordsrest.
S-11	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk.
S-12	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk eller pløy espor.
S-13	Stolpehull	Oval	13	59	62	40	Stolpehull. Plan: oval form. Klart avgrenset mot undergrunnen. Mellom- og mørkebrun humusholdig sand med noe trekull. Profil: buete sider og flat bunn. Klar nedgravning med fyll av mellom- og mørkebrun humusholdig sand. Vanskelig å se overgangen mellom det mellombrune og det mørkebrune fyllet, men det mørkebrune laget inneholdt mer trekull.
S-14	Stolpehull	Oval	0	37	47	37	Stolpehull. Plan: opprinnelig ovalt, men skåret av moderne dreneringsgrøft øst. Fyllmassen var av brun humusholdig sand med spredte biter av trekull. Profil: ujevne sider og ujevn bunn. Samme brune humusholdige massen som i plan, tolket som stolpeavtrykk med flat bunn. Nedgravningen til stolpen var synlig i profil som fyllskifte av grå sand.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-15	Stolpehull	Rund	14	49	50	49	Stolpehull. Plan: rund, men skåret så vidt i nø-delen av en nv-sø-gående dreneringsgrøft. Klart avgrenset mot undergrunnen. Brungrå sand- og grusholdig humus. Profil: buete sider og avrundet bunn. Under den brungrå sand- og grusblandete humøse massen lå et leirforingslag. Det var flere skoningsstein i bunnen av stolpehullet.
S-16	Stolpehull	Rund	5	33	33	33	Stolpehull. Plan: rundt, fyllskifte av mørk grå humusholdig sandblandet silt med kullstøv. Profil: Buete sider og avrundet bunn. Samme fyll som i plan, med noen varmpåvirkede steiner i bunnen. Litt utvasket i bunnen.
S-17	Annet	Ujevn	0	66	75	70	Udefinerbar nedgravning. Plan: ujevn form, noe utvasket i kantene og vanskelig å se avgrensningen mot undergrunnen. Strukturen besto i plan av to fyll, 1: mellombrun sand og grus iblandet noe humus, 2: mørk brun humus- og kullholdig masse. Profil: Ujevne sider og avrundet bunn. I tillegg til de to fyllene i plan, vist også to til i profil. 3: grålig siltholdig leire, og 4: en blanding av den mellombrune grusholdige sanda (1) og den siltholdige leira (3). Det er mulig at lag 2 er et stolpeavtrykk og at 4 er nedgravningen til stolpen, men det forble usikkert.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-18	Stolpehull	Rund	17	43	43	40	Stolpehull. Plan: rundt, utydelig mot undergrunnen, lettere å kjenne enn å se. En stein lå nv i strukturen. Brun grusblandet sand med noe jernutfelling i s. Profil: buete sider og avrundet bunn. Den brune grusholdige sanda syntes i profil som et stolpeavtrykk. Et lag grå grusblandet sand markerte nedgravningen til stolpen, og i bunnen av stolpehullet var det både leirforing og skoningsstein.
S-19	Stolpehull	Rund	30	60	60	60	Stolpehull. Plan: rundt, utydelig mot undergrunnen, lettere å kjenne enn å se. En stein lå nv i strukturen. Brun grusblandet sand med noe jernutfelling i s. Profil: buete sider og avrundet bunn. Den brune grusholdige sanda syntes i profil som et stolpeavtrykk. Et lag grå grusblandet sand markerte nedgravningen til stolpen, og i bunnen av stolpehullet var det både leirforing og skoningsstein.
S-20	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-21	Stolpehull	Rund	11	36	43	42	Stolpehull. Plan: rund, med fyll av lys brun sandholdig silt. Et pløyespor går gjennom den ø-lige delen. Profil: skrå sider og avrundet bunn. Samme massen som i plan, med en skoningsstein i bunnen. Et pløyespor skar ned i undergrunnen i ø-siden av stolpehullet.
S-22	Stolpehull	Rund	22	27	27	27	Stolpehull. Plan: rundt, med fyll av brun sandholdig silt. Profil: skrå sider og avrundet bunn. Den brune sandholdige silten som var synlig i plan representerte stolpeavtrykket, mens et lysegrått siltholdig leirelag markerte nedgravningen til stolpen. Skoningsstein.
S-23	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-24	Stolpehull	Oval	8	22	30	21	Stolpehull og staurhull. I plan så det ut som én struktur, i profil kom det frem at det dreide seg om to nedgravninger. Plan: rektangulær og ujevn i formen. Fyll av rødbrun, skjoldete sand. Én stein i nordvest. Profil, stolpehull: buete sider og avrundet bunn. Fyllet var av samme art som i plan, og representerte avtrykk etter stolpen. Et lysegrått sandholdig leirelag markerte nedgravningen til stolpen. Profil, staurhull: skrå sider og spiss bunn. Fyll av mørk brun sandholdig silt.
S-25	Stolpehull	Ujevn	25	68	88	52	Stolpehull og staurhull. I plan så det ut som én struktur, i profil kom det frem at det dreide seg om to nedgravninger. Plan: rektangulær og ujevn i formen. Fyll av rødbrun, skjoldete sand. Én stein i nordvest. Profil, stolpehull: buete sider og avrundet bunn. Fyllet var av samme art som i plan, og representerte avtrykk etter stolpen. Et lysegrått sandholdig leirelag markerte nedgravningen til stolpen. Profil, staurhull: skrå sider og spiss bunn. Fyll av mørk brun sandholdig silt.
S-26	Annet	Oval	12	64	148	84	Udefinerbar nedgravning. Plan: oval. Avtrykk av en stein i nordøst, som forsvant under avdekkingen. Fyll av fin sandblandet leire med forekomster av brent sand i strukturens vestre side. I den østre delen besto fyllet av lys brun, fin sandholdig silt med forekomster av småstein. Noe trekull.
S-27	Avskrevet		0	0	0	0	Natur.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-28	Stolpehull	Oval	13	31	84	55	Stolpehull (staur). Plan: oval. Relativt stor i utstrekningen i forhold til profilen. Fyll av brungrå sandholdig silt. Profil: Skrå sider og spiss bunn. Samme fyll som i plan. Under snitting fremkom varmepåvirket stein som mulig kan ha fungert som skoningsstein. Strukturen ble tolket som et staurhull, og ikke et stolpehull.
S-29	Stolpehull	Rund	10	42	45	42	Stolpehull. Plan: rund, med en stein i søndre del av strukturen. To fyllskifter. 1: Det innerste var av lys brun humus og sand, 2: det ytterste var av lys brungrå humus- og sandholdig masse med med grus. Det ytterste fyllskiftet var svært utvasket, og det var vanskelig å avgjøre utstrekningen på strukturen. Profil: buete sider og avrundet bunn. Fyll 1 representerte stolpeavtrykket, mens fyll 2 ble tolket som nedgravningen. En stor skoningsstein lå i strukturens østre side. Stolpehullet ble skåret av S-30 og S-31, og det kan se ut som om det har foregått en stolpeutskiftning.
S-30	Stolpehull	Rund	5	34	36	34	Stolpehull. Plan: rund, fyll av humus- og sandholdig masse med grus. Svært utvasket og vanskelig å se konturen skikkelig. Profil: buete sider og avrundet bunn. Samme fyll som i plan. Relativ grunn, men tydelig struktur. Skoningsstein.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-31	Stolpehull	Rund	13	53	34	31	Stolpehull. Plan: rundt, med en ca. 20 cm stor stein i nv del. Fyll av lys brungrå humusblandet sand med grus. Svært utvasket og vanskelig å se mot undergrunnen. Profil: samme fyll som i plan i strukturens v- del (ikke synlig i plan). I østre del var fyllet uten grus, men med mer sand og mindre humus. Fargen var mer lys grå enn brun. Noen småstein i bunnen.
S-32	Stolpehull	Oval	18	32	40	30	Stolpehull. Plan: oval, med en 6 cm stor stein i nordre halvdel. Fyll av lys brun siltholdig leire med trekull og kullstøv. Profil: fyllet som var synlig i plan ble tolket som et stolpeavtrykk, mens et lysegult siltholdig leirelag utenfor ble tolket som nedgravningen til stolpen. Stor skoningsstein i bunnen.
S-33	Stolpehull	Oval	19	42	45	35	Stolpehull. Plan: oval, med to 10 cm store steiner. Fyll av lys brun siltholdig leire med trekull. Profil: skrå sider og flat bunn. Laget som var synlig i plan representerte stolpeavtrykket, mens et lag med lys gul siltholdig leire ble tolket som nedgravningen. Stolpeavtrykket var 33 cm bredt. Trekull og kullstøv tydelig i profil.
S-34	Stolpehull	Rund	19	36	23	23	Stolpehull. Plan: rundt, med fyll av brun sand- og siltholdig humus. Profil: buete sider og avrundet bunn, hvor fyllet som var synlig i plan fremsto som et stolpeavtrykk, 27 cm bredt. Nedgravningen var av brungul sandholdig leire, og kun synlig i profil. Under snitting ble det fjernet en skoningsstein i den delen som ble fjernet. S-34 er del av en stolperække som kan være den takbærende rekken i et toskipet hus.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-35	Stolpehull	Rund	0	47	54	53	Stolpehull. Plan: rund, med fyll av gråbrun leire- og sandblandet humus med noe grus/småstein. To varmpåvirket stein i flaten. Profil: skrå sider og spiss bunn. Fyllet som var synlig i flaten viste seg å være tre forskjellige fyll i profil. I midten var et stolpeavtrykk, 19 cm bredt, av gråbrun leire- og sandblandet humus. Nedgravningen vistes på vestsiden av stolpeavtrykket som gråbrun leire- og sandblandet humus med en del grus, og på østsiden som gråbrun sand- og humusblandet leire. En skoningsstein ble fjernet under snitting.
S-36	Stolpehull	Rund	17	26	26	26	Stolpehull. Plan: opprinnelig rund, men kuttet av en moderne dreneringsgrøft i sørvestre del. Fyllet var av gulbrun siltholdig leire med jernutfelling. Delvis over lå et brunt sandholdig humuslag, mulig rest av matjorda. Kullstøv og trekull lå i flaten, men usikkert om det kom fra matjorda. Profil: loddrette sider og flat bunn. Den gulbrune siltholdige leira som var synlig i plan, viste seg å være avtrykk av stolpe. Et lysegrått siltholdig leirelag markerte nedgravningen for stolpen. Stolpeavtrykket var 20 cm bredt, men kuttet i vestsiden av en dreneringsgrøft. S-36 inngår i en stolperekke til et mulig toskipet hus. Prøver av stolpehullet kan være forurenset av dreneringsgrøfta.
S-37	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordsrest.
S-38	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordsrest.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-39	Annet	Rund	10	38	40	35	Udefinerbar nedgravning. Plan: rund, med fyll av lys gråbrun sandholdig leire ytterst, og mørk brun sandholdig leire iblandet småstein og noe trekull i midten. Profil: skrå sider og avrundet bunn. I profilen var kun den mørke brune sandholdige leira som var synlig av de to fyllskiftene i som vistes i plan. I tillegg kom det frem lys gul sandholdig leire i østre kant.
S-40	Stolpehull	Oval	25	42	44	31	Stolpehull. Plan: oval, med to forskjellige fyll. 1: Lys brun silt- og leirholdig humus med småstein, porøs. 2: Lys brun siltholdig leire. Profil: buete sider og avrundet bunn. Lag 1 var synlig som stolpeavtrykket, mens lag 2 ble tolket som nedgravningen til stolpen. Skoningsstein i bunnen. Etter snitting kom det frem en liten struktur til i profilen, vest for og inntil S-40. Den hadde fyll som minnet om lag 1, men uten småstein. Det var også en uregelmessig nedgravning under denne, med fyll 2. Denne nedgravningen kan ha hatt en funksjon i tilknytning til S-40, men kan like gjerne være en dyregang. S-40 er en del av en stolperække i et mulig toskipet langhus.
S-41	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordslag.
S-42	Stolpehull	Oval	7	53	50	30	Mulig bunn av stolpehull. Plan: oval, men ujevn. Fyll av mørk brun siltholdig leire med trekull og kullstøv. Profil: ujevne sider og ujevn bunn, med samme fyll som i plan. Om dette er et stolpehull er det i så fall bare en rest.
S-43	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-44	Stolpehull	Oval	26	87	90	84	Stolpehull. Plan: ujevn oval form, skåret av en moderne dreneringsgrøft som er orientert nv-sø. Fyll av mørk brun siltholdig leire i størsteparten av strukturen. Kullstøv, kan hende tilhører dreneringsgrøfta. I søndre del er den siltholdige leira lys grå i fargen. En ca 17 cm stor stein lå midt i strukturen. Profil: skrå sider og avrundet bunn. Det mørkebrune siltholdige leirelaget ble tolket som stolpeavtrykk, mens den lysegrå siltholdige leira ble tolket som nedgravningen. Strukturen ble skåret av dreneringsgrøfta i n.
S-45	Stolpehull	Rund	10	50	56	52	Stolpehull. Plan: rund, men skåret av moderne dreneringsgrøft i nordøstre del. Fyll av mellombrun humusblandet sand. Profil: buete sider og avrundet bunn. Grus-, sand- og siltholdig masse markerer nedskjæringen til dreneringsgrøfta i østsiden av profilen.
S-46	Avskrevet	Ujevn	0	0	0	0	Forsvant under opprens.
S-47	Kokegrop	Ujevn	5	120	125	90	Kokegroprest. Plan: ujevn, men tilnærmet sirkulær. Lå helt inntil sjakkant, ved nedskjæringen til gårdsvei. Fyll av gråbrun humusblandet sand med tre varmpåvirket steiner i flaten. Ellers ca 10 steiner som ikke var synlig varmpåvirket. Profil: buete sider og flat bunn. Samme fyll som i flaten. Ingen varmpåvirket stein eller synlige biter trekull eller kullstøv.
S-48	Kokegrop	Oval	12	95	70	99	Kokegroprest. Plan: oval, med pløyespor som gikk over strukturen ø-v. Fyll av lys gråbrun siltholdig leire med små flak av trekull i nordre del. Profil: skrå sider og ujevn bunn. Samme fyll som i flaten. Ingen varmpåvirket stein, men strukturen er tolket som bunnen av en kokegrop.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-49	Kokegrop	Oval	10	140	142	80	Kokegrop og stolpehull. Plan: oval, med en større varmepåvirket stein i sørvest. Flere små varmepåvirkede steiner i flaten. Fyll av brungrå og lys brungrå humusblandet sand med noe grus og kullstøv. Profil: Kokegropdelen av strukturen viste seg å være en liten rest på ca 2-4 cm, med flat bunn. I strukturens nv- del kom det i profilen frem et mulig stolpehull med buete sider og avrundet bunn. Fyll av mørk brun leirblandet humus.
S-50	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk.
S-51	Stolpehull	Oval	23	70	70	83	Stolpehull. Plan: oval, med fyll av mellombrun sandholdig humus, kullspettet. Profil: ujevne skrånedne sider og flat bunn. Et lag lys grå siltholdig leire på hver av sidene, men ikke i bunnen. Mulig nedgravning til stolpe.
S-52	Stolpehull	Rund	11	55	42	42	Stolpehull. Plan: rund, med et fyll av brun sand med trekull, kullstøv og jernutfelling. Langs sv kant lå et lysere lag av gråbeige sand. Profil: buete kanter og avrundet bunn. Det brune laget ble tolket som stolpeavtrykk, mens det gråbeige laget markerte nedgravningen.
S-53	Stolpehull	Rund	10	38	38	38	Stolpehull. Plan: rund, med fyll av brun humusholdig sand i midten og grå sand rundt. Profil: skrå sider og spiss bunn. Det brune humusholdige laget var bare 2 cm dypt, men kan likevel representere avtrykket av en stolpe som har vært flat i bunnen. Den grå sanden kan representere en spiss nedgravning. I bunnen, på østsiden av nedgravningen er det et lite lag av lys grå siltholdig leire. To skoningssteiner lå i søndre del av strukturen, begge med flat side inn mot stolpen. Disse ble fjernet under snitting.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-54	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk.
S-55	Stolpehull	Oval	9	21	38	27	Stolpehull. Plan: oval, med fyll av mørk brun grusblandet sand. Profil: skrå sider og avrundet bunn. Samme fyll som i plan, med varmpåvirket stein i massen. Skoningsstein.
S-56	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordsrest.
S-57	Kokegrop		0	0	0	0	Kokegrop gravd bort av maskin under avdekking av flaten. Ingenting igjen å dokumentere.
S-58	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordsrest.
S-59	Avskrevet		0	0	0	0	Forsvant under opprensning.
S-60	Stolpehull		0	0	0	0	Mulig stolpehull, ikke snittet. Ble oversvømt og ikke gjenfunnet.
S-61	Kokegrop	Ujevn	8	90	73	80	Kokegrop, rest. Plan: ujevn form, men tilnærmet oval. Fyll av kullblandet humus. Varmepåvirket stein i toppen av strukturen. Profil: ujevne sider og ujevn bunn. Samme fyll som i flaten, en del av kullet var vasket ned i undergrunnen. Tolket som kokegroprest.
S-62	Kokegrop		0	0	0	0	Kokegrop. I første omgang ble den nesten totalt fjernet av maskina under avdekkingen, og senere ble den oversvømt. Vannet ble liggende over strukturen, og den ble ikke prioritert for nærmere undersøkelser.
S-63	Avskrevet		0	0	0	0	Rest av pløyselag.
S-64	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk. Avskrevet under opprensning.
S-65	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk. Avskrevet etter opprensning.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-66	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk. Avskrevet etter opprensing.
S-67	Stolpehull		0	0	0	0	Kunne ikke gjenfinnes etter en kraftig regnbyge som slo spiker overende og oversvømte feltet.
S-68	Kokegrop	Oval	13	110	173	152	Kokegrop, rest. Plan: opprinnelig oval, men store deler av østsiden var ødelagt av nv-sø-orientert dreneringsgrøft. Fyll av gråbrun sand- og grusblandet humus med noe varmpåvirket stein i flaten. Også to steiner som ikke var varmpåvirket i sørlig del. Profil: buete sider og avrundet bunn. Samme fyll som i flaten, men kun noen få varmpåvirkede stein i profil. Strukturen er mest sannsynlig bunnen av en kokegrop.
S-69	Stolpehull		0	0	0	0	Mulig stolpehull, ikke prioritert snittet.
S-70	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordsrest. Avskrevet etter opprensing.
S-71	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-72	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-73	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-74	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-75	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk.
S-76	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-77	Stolpehull	Rund	9	38	45	45	Stolpehull. Plan: rundt, med fyll av mørk brun sandblandet humus spettet med leire/silt. Utvasket og det var vanskelig å se en tydelig avgrensning mot undergrunnen. Profil: buete sider og avrundet bunn. Samme fyll som i plan, og utvasket og utydelig avgrensning i bunn.
S-78	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-79	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-80	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-81	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk.
S-82	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-83	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-84	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk.
S-85	Avskrevet		0	0	0	0	Ikke mulig å se i profil.
S-86	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-87	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk.
S-88	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-89	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-90	Kokegrop	Rund	23	84	75	68	Kokegrop. Plan: rundoval, med to fyllskifter i plan. 1: mørk brun humusholdig masse med stein og kullflekker. 2: mellombrun humus- og sandholdig masse. Det var vanskelig å se en klar overgang mellom lag 1 og 2, men det var noe mer grus i lag 1. Profil: buete sider og avrundet bunn. Som i plan var det vanskelig å se en klar overgang mellom lag 1 og 2, men lag 1 så ut til å høre til i strukturens østre del. I tillegg til lag 1 og 2 var det et lag 3: grålig silt under hele kokegropa.
S-91	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-92	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-93	Kokegrop	Oval	32	144	150	115	Kokegrop. Plan: oval, med fyll av sandblandet humus iblandet biter av trekull. Kullrand kunne skimtes langs kanten i sør og nord av kokegropa. Varmepåvirket stein i flaten. Etter et kraftig regnskyll ble mye av kullet som hadde ligget i flaten vasket vekk. På grunn av helling i terrenget forsvant deler av den østre halvdelen ved dette regnskyll. Profil: loddrette sider og flat bunn. Den sandblandete humusen fortsatte ned til et lag med varmpåvirket stein. Under steinene var det en kraftig kullrand. Det ble fjernet ca 40 liter med varmpåvirket stein fra kokegropa. Pollenprøver ble tatt ut fire steder, i overkant av steinlaget.
S-94	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-95	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-96	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-97	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordsrest.
S-98	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordsflekk.
S-99	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk.
S-100	Stolpehull	Oval	11	44	45	32	Stolpehull. Plan: oval, med fyll av mellombrun sand- og kullblandet humus i midten og grå siltholdig masse rundt. Vanskelig å se konturen av det ytterste laget på grunn av kraftig regnvær. Profil: loddrette sider og flat bunn i det mellombrune laget. Dette laget ble tolket som stolpeavtrykk. Det grå laget har buete sider og avrundet bunn og representerte nedgravningen.
S-101	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordsrest.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-102	Kokegrop	Rektangulær	40	160	160	105	Kokegrop. Plan: rektangulær (orientert n-s), med fyll av brun siltholdig leire. Spesielt i den østlige delen var kullranden synlig i overflaten. Noen større varmepåvirkede steiner lå i det sørøstlige hjørnet. På grunn av noe som kunne se ut som en struktur beliggende i kokegropas sørvestlige hjørne, ble snittet ikke lagt på langs av rektangelet, men på skrå fra sørvestre hjørne og over på ca midten av den østlige langsiden. Profil: buete sider og avrundet bunn. Fyllet som var synlig i plan gikk over i et beige siltholdig leirelag som stoppet rett over et lag varmepåvirket stein. Rundt steinene gikk den siltholdige leira over i en grå farge, spettet med sotflekker. Det ble fjernet 50 liter varmepåvirket stein fra kokegropa. Helt i bunnen var det en kraftig kullrand. Det ble tatt fire pollenprøver fra forskjellige steder i profilen. Det som syntes å være en struktur i sørvestlige hjørne av kokegropa viste seg å være natur.
S-103	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk.
S-104	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-105	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Kullfleck. Mulig brent rot?
S-106	Annet	Ujevn	20	86	120	94	Udefinerbar nedgravning. Plan: ujevn form, med fyll av brunflamme siltholdig leire og innslag av trekull og rød sand. En varmepåvirket stein i flaten. Den vestlige delen av strukturen lå under sjakkanten. Profil: samme fyll som i plan fantes i de øverste 5 cm i strukturens nordlige del. I sør og under det nevnte lag gikk et fyllskifte av beige siltholdig leire. I dette laget fantes noen varmepåvirkede steiner. Også en større stein som ikke var synlig varmepåvirket lå i dette laget.
S-107	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-108	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk.
S-109	Stolpehull		0	0	0	0	Mulig stolpehull. Ikke prioritert snittet.
S-110	Annet	Oval	9	50	50	43	Udefinerbar nedgravning. Plan: oval, med fyll av lys brun siltholdig leire. Trekull langs kanten i sørvest. Profil: skrå sider og flat bunn. Samme fyll som i flaten, og biter av trekull i østlig del av profilen.
S-111	Stolpehull		0	0	0	0	Mulig stolpehull. Ikke prioritert snittet.
S-112	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordsrest.
S-113	Annet	Oval	30	130	130	80	Udefinerbar nedgravning. Plan: opprinnelig oval, men skåret av en moderne dreneringsgrøft i øst. Mørk, brunsort og porøs humusholdig masse. Et fyllskifte av gråbrun sandholdig silt lå rundt på vest- og nordsiden. Profil: skrå sider og spiss bunn. Den grå sandholdige silten lå langs hele nordsiden på strukturen, og under den. Ingen tegn på varmpåvirkning. Mulig at S-113 er en moderne forstyrrelse.
S-114	Kokegrop		0	0	0	0	Kokegrop. Liten og skåret i grøft. Ble ikke prioritert snittet.
S-115	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordsrest.
S-116	Annet	Ujevn	16	80	80	40	Udefinerbar nedgravning. Plan: ujevn, med tre større steiner i den v-lige delen av strukturen. I midten besto fyllet av brun sandblandet humus iblandet grus og enkelte småstein. Spredte forekomster av trekull. Utenfor dette laget var det et fyllskifte av grå sand. Profil: buete sider og avrundet bunn. Det grå sandlaget gikk ned som to buete fyll i hver side av profilen, mens den brune sandblandete humusen lå mellom. Uklar funksjon.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-117	Annet	Ujevn	23	130	140	80	Udefinerbar nedgravning. Plan: ujevn, med et avlangt fyll av mørk, brunsort porøs humusholdig masse. I en ujevn, oval form rundt det mørke laget lå et fyll av gråbrun sandholdig silt. Profil: ujevne sider og avrundet bunn. Det grå laget lå langs sidene og i bunnen, mens det mørke laget lå i midten. Strukturen besto av samme massen som S-113 og S-119, og kan representere moderne forstyrrelser.
S-118	Avskrevet		0	0	0	0	Moderne forstyrrelse.
S-119	Avskrevet		0	0	0	0	Moderne forstyrrelse.
S-120	Annet	Ujevn	36	132	140	128	Udefinerbar nedgravning. Plan: ujevn, med et leirblandet humuslag i vestlige halvdel. I østlige halvdel var det en feit, kullblandet masse. En del forvitret stein i toppen, men ikke mulig å si om disse har vært varmepåvirket. Profil: ujevne sider og ujevn bunn. Strukturen gikk dypere ned i øst, hvor den endte ved en stor stein. Tilsvarende stein fantes i vest, men noe lenger ned i undergrunnen.
S-121	Kokegrop	Oval	11	86	80	60	Kokegrop, rest. Plan: opprinnelig oval i formen, men maskina gikk litt dypt under avdekkingen slik at deler av nø-lige ytterkant forsvant. Fyll av brunsvart humus iblandet trekull. Noe varmepåvirket stein i overflaten. Profil: buete sider og ujevn bunn. Samme fyll som i plan.
S-122	Stolpehull	Ujevn	19	55	62	39	Stolpehull. Stolpehull a, plan: ujevn, med fyll av gråbrun sandblandet humus. Profil: loddrett(e?) sider og flat bunn. Samme fyll som i flaten, og med skoningsstein i bunnen. Dybden i stolpehull a var 12 cm. I profilen var det ikke mulig å se overgangen mellom S-122a og S-123b, bortsett fra at S-122a var grunnere.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-123	Stolpehull	Ujevn	15	27	62	39	Stolpehull, 2 stk. Stolpehull b, plan: ujevn form, beliggende inntil S-122, stolpehull a. Fyll av samme mørke gråbrune sandblandete humusen som S-122a. Profil: buete sider og avrundet bunn. Samme fyll som i plan. Dybden i stolpehull S-123b var 19 cm. Det var vanskelig å se overgangen mellom de to stolpehullene S-122a og S-123b, men det var tydelig at det dreide seg om to forskjellige nedgravninger. Stolpehull c, plan: ujevn, går i ett med S-123b. Fyll av gråbrun sandholdig humus. Profil: buete sider og avrundet bunn, i profil kunne man se at fyllet var litt mørkere enn i plan, det vil si en mørk gråbrun farge. Dybden på stolpehull S-123c var 15 cm. Sammen kan S-122a og S-123b og c representere en stolpeutskiftning, men siden strukturene ikke kunne knyttes til en huskonstruksjon blir dette bare en gjetning.
S-124	Annet	Oval	18	150	136	104	Udefinerbar nedgravning. Plan: oval, med fyll av mørk brun sand-, silt- og grusblandet humus, fet og kullblandet. Profil: ujevne sider og ujevn bunn. Samme fyll som i flaten, men noe seigere masse. Utvasket kull fra bunnen i undergrunnen.
S-125	Annet	Oval	30	110	120	80	Udefinerbar nedgravning. Plan: oval, noe uregelmessig form. Innerst i strukturen var et ovalt lag av mørk brunt, porøst kull- og humusholdig sandlag. Utenfor lå et fyll av brun silt- og sandholdig leire med varmpåvirket stein. Profil: skrå sider og avrundet bunn. Det porøse kull- og humusholdige sandlaget var 14 cm dypt, og hadde en buet form. Det brune silt- og sandholdige leirelaget strakk seg 6 cm ned i undergrunnen i vestsiden av strukturen. Under det porøse laget var et fyllskifte av mørk og seig blåleire, med varmpåvirket stein og trekull i bunnen. Mulig kokegrop, men det var vanskelig å tolke funksjonen til nedgravningen.
S-126	Avskrevet		0	0	0	0	Plogspor. Plogen har tatt borti en stor stein gjentatte ganger.
S-127	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk.
S-128	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordsflekk.
S-129	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordsflekk.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-130	Kokegrop	Ujevn	61	170	250	184	Kokegrop + udefinerbar nedgravning. Plan: ujevn, med tre større forvitrede steiner i sørøstlige del av strukturen. Noen mindre varmpåvirkede steiner i nordvestlige del. Fyll av brun siltholdig leire i sørlig halvdel, og et brunsvart siltholdig leirelag i
S-131	Avskrevet		0	0	0	0	Natur.
S-132	Avskrevet		0	0	0	0	Moderne forstyrrelse. Glassbit i strukturen.
S-133	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordsrest.
S-134	Kokegrop		0	0	0	0	Kokegrop. Ikke mulig å dokumentere, totalt fjernet av maskina under avdekking.
S-135	Annet	Ujevn	25	109	160	158	Udefinerbar nedgravning. Plan: ujevn form med et indre fyll av mørk brun siltblandet humus med kullstøv. Et ytre fyllskifte av brun sand iblandet grus. Uklart skille mellom de to fyllene. Profil: ujevne sider og ujevn bunn. Samme fyll og lagdeling som i flaten, det mørke laget omkranses av det lysere grusblandete siltlaget. Noe varmpåvirket stein. Uklar funksjon.
S-136	Annet	Ujevn	19	232	213	213	Udefinerbar nedgravning. Plan: ujevn, men rund. Fyll av mørk sandholdig silt med noen varmpåvirkede steiner i flaten. Profil: skrå sider og ujevn bunn. Samme fyll som i plan, men med et lag av mørk grå leire i bunnen. Varmepåvirket stein ble funnet spredt hele veien til leirelaget. Funksjon ikke avklart.
S-137	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordsrest.
S-138	Stolpehull	Oval	20	33	36	25	Stolpehull. Plan: opprinnelig oval, men skjæres av en moderne dreneringsgrøft i nordøst. Fyll av porøs rødbrun sand. Profil: skrå sider og spiss bunn. Samme fyll som i plan, men under dette laget var det et lys hvitgult sandholdig leirefyll. De to fyllene kan representere stolpeavtrykk og nedgravning. Skoningsstein i bunnen.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-139	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-140	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-141	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-142	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk.
S-143	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordsrest.
S-144	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordsrest.
S-145	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-146	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk.
S-147	Stolpehull		0	0	0	0	Mulig stolpehull. Ikke prioritert for nærmere undersøkelser.
S-148	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk.
S-149	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk.
S-150	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk.
S-151	Stolpehull	Rund	10	36	50	50	Stolpehull + mindre nedgravning. Plan: rund, med et ovalt fyll av mellombrun sandholdig humus iblandet noe grus. Langs ø-lige side av strukturen lår et fyll av gråbrun sandholdig humus. Det var vanskelig å se et klart skille mellom lagene, og sammen utgjorde de en rund struktur. Profil: buete sider og avrundet bunn. Det mellombrune laget viste seg som én nedgravning (stolpehull), mens det gråbrune kom fram som en mindre nedgravning på ø-siden av stolpehullet (Bredde: 12 cm, dybde: 5 cm).
S-152	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-153	Stolpehull		0	0	0	0	Mulig stolpehull. Ikke prioritert for nærmere undersøkelser.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-154	Stolpehull	Oval	12	50	42	36	Stolpehull. Plan: opprinnelig oval, men kuttet av mordene dreneringsgrøft i nø. Fyll av grå siltholdig sand. Profil: skrå sider og avrundet bunn. Samme fyll som i plan. En skoningsstein ble fjernet under snitting.
S-155	Stolpehull	Oval	7	35	40	35	Stolpehull, bunn. Plan: oval, med fyll av mørk brun sandholdig humus. Fremsto klart avgrenset mot undergrunnen. Profil: buete sider og avrundet bunn. Samme fyll som i flaten.
S-156	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-157	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-158	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-159	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-160	Annet		0	0	0	0	Mulig struktur. Ikke prioritert for nærmere undersøkelser.
S-161	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-162	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-163	Stolpehull	Rund	13	30	30	27	Stolpehull. Plan: rund, med fyll av svartbrun sandblandet humus ispedd kullbiter. Små steiner opp til 5 cm i diameter i flaten. Profil: skrå sider og avrundet bunn. Samme fyll som i flaten. Skoningsstein.
S-164	Avskrevet		0	0	0	0	Moderne forstyrrelse.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-165	Stolpehull	Rund	9	50	50	45	Stolpehull. Plan: rund, med et rundovalt fyll av kullholdig humus, og et mellombrunt sandholdig humuslag utenfor. I plan så det ut som om S-165 hang sammen med S-166, men profilen avkreftet dette. Profil: buete sider og avrundet bunn. I profilen vistes ikke det kullholdige humuslaget, som kan ha vært rest av matjord. Under laget av mellombrun sandholdig humus lå et fyllskifte av grågul spettet silt. Disse to lagene representerte stolpeavtrykket og nedgravningen til stolpehullet. Stolpen hadde skoningsstein som ble fjernet under snitting.
S-166	Stolpehull	Rund	8	22	35	30	Stolpehull, staur. Plan: rund, med et indre, sirkulært fyll av grågul spettet silt, og et ytre fyll av mellombrun sandblandet humus. Profil: buete sider og avrundet bunn. Strukturen var mindre i profil enn i plan, og det grågule laget var bare å finne på nordøstsiden av det mellombrune. Det mellombrune fyllet ble tolket som avtrykk etter en liten stolpe eller en staur, 12 cm bred. Det grågule fyllet ble tolket som nedgravningen.
S-167	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordsrest.
S-168	Avskrevet		0	0	0	0	Nedskjæring til moderne dreneringsgrøft.
S-169	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordsrest.
S-170	Stolpehull	Oval	18	31	33	27	Stolpehull. Plan: oval, med fyll av mørk grå siltholdig leire iblandet trekull. Profil: skrå sider og avrundet bunn. Det mørkegrå laget ble i profil tolket som et stolpeavtrykk. Nedgravningen var tydelig under og langs sidene av stolpeavtrykket.
S-171	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordsrest.

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-172	Stolpehull	Oval	9	0	36	26	Stolpehull + nedgravning (staur?). Plan: oval, med fyll av gråbrun siltholdig leire og enkelte kullbiter. Profil: skrå sider og avrundet bunn. Samme fyll som i plan, men på stolpehullets vestsida lå en liten nedgravning med skrå sider og spiss bunn. Strukturen ble tolket som et mulig staurhull.
S-173	Kokegrop	Oval	30	147	150	60	Kokegrop, rest. Plan: oval, men noe ujevn i formen. Fyll av mørk grå siltholdig leire med kullstøv. Enkelte varmpåvirkede steiner i flaten. Profil: skrå sider og spiss bunn. I toppen av strukturen var fyllet det samme som i plan, men et lag av grå siltholdig leire gikk ned som i en spiss under det øverste laget. Begge lag hadde rikelig med varmpåvirket stein i seg, og ble tolket til å tilhøre samme kokegrop.
S-174	Avskrevet		0	0	0	0	Matjordsrest.
S-175	Stolpehull	Rund	12	47	44	44	Stolpehull. Plan: rund, med tre større steiner (10-15 cm) i flaten. Fyll av gråbrun siltholdig leire, med et innslag av guloransje sandholdig leire i nø-lige del. Profil: buete sider og tilnærmet flat bunn. Samme fyll som mesteparten av strukturen i plan. Skoningsstein. Det guloransje laget var ikke synlig i profilen. S-175 er den del av en stolperække som kan være den takbærende rekken i et toskipt hus.
S-176	Avskrevet		0	0	0	0	Moderne forstyrrelser i forbindelse med dreneringsgrøfter.
S-177	Avskrevet		0	0	0	0	
S-178	Avskrevet		0	0	0	0	

Strukturnummer	Struktur	Form i Flate	Dybde i profil	Bredde i profil	Lengde	Bredde	Beskrivelse
S-179	Stolpehull	Oval	35	190	250	120	Stolpehull (a) + udefinerbar nedgravning (b). Plan: oval, så ut som én struktur med fyll av mellombrun grusblandet humus med noen små steiner spredt i flaten. Profil: buete sider og ujevn bunn. Viste seg å være to forskjellige strukturer med 7 forskjellige fyll. Stolpehull (a), profil: buete sider og spiss bunn. Fyll 1: mellombrun sandblandet humus med noe grus, lå i midten av strukturen. Fyll 2: var som fyll 1, men uten grus. Lå utenfor/under fyll 1. Fyll 3: gråbrun sand-, grus- og humusholdig silt lå på v-siden av lag 3. Fyll 4: gråbrun sandholdig silt lå på ø-siden, mot bunnen. Udefinerbar nedgravning (b), profil: buete sider og avrundet bunn. Fyll 2: samme fyll 2 som i stolpehullet, bare at her lå det over fyll 1. Fyll 1: et lite fyllskifte av mellombrun sandblandet humus med noe grus i vest. Fyll 3: i øst lå en brun sandlomme med jernutfelling (fyll 3 i stolpehullet er ikke det samme som i den udefinerbare strukturen). Fyll 6: beliggende under fyll 1, og besto av grå sandblandet humus. Fyll 5: under fyll 6 og besto av gråbrun sandholdig silt med kullrand. Fyll 4: i bunnen et lag med gråbrun sandholdig silt. Funksjon ikke kjent. Stolpehullet skjærer den udefinerbare nedgravningen.
S-180	Avskrevet		0	0	0	0	Moderne masser.
S-181	Avskrevet		0	0	0	0	Moderne masser.
S-182	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-183	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-184	Avskrevet		0	0	0	0	Moderne masse med ferskt treverk.
S-185	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk.
S-186	Avskrevet		0	0	0	0	Steinopptrekk.
S-187	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Brent rot?
S-188	Stolpehull		0	0	0	0	Mulig stolpehull. Ikke prioritert for videre undersøkelser.
S-189	Avskrevet		0	0	0	0	Natur. Morenesand.
S-190	Avskrevet		0	0	0	0	Moderne forstyrrelser med kull.
S-191	Avskrevet		0	0	0	0	Moderne forstyrrelse i forbindelse med drenering.

8.2 FUNN OG PRØVER

C56583/1-54

Boplassfunn fra yngre bronsealder/eldre jernalder/vikingtid fra FINSTAD NORDRE (137/1), SKI, AKERSHUS.

Området har blitt registrert av Akershus fylkeskommune i to omganger, i 1999 og i 2006 (Dyrnæs 1999; Ryste 2007). Under de arkeologiske registreringene ble det i 1999 funnet fire strukturer og en glassperle, mens det i 2006 ble registrert 109 strukturer fordelt på de to jordene, flest på det sørlige jordet. Strukturene besto av stolpehull, kokegroper, kulturlag og udefinerbare nedgravninger. Kulturhistorisk museum foretok arkeologiske utgravninger i perioden 26.05.08 - 02.07.08 (Berge 2010). Det ble til sammen funnet 20 kokegroper, 52 stolpehull og 15 udefinerbare strukturer. Fire av stolpene kunne skilles ut som stolperekken i et mulig toskipet hus på omkring 12-14 meter. Vedart- og pollenanalyse er utført av Helge I. Høeg, dateringer av NTNU og makrofossilanalyse av Annine Moltsen ved NOK (i Berge 2010).

- 1) **Mynt.** En hel kufisk dirhem (UKM nummer 2193) fra Abbasidenes kalifat i Bagdad, preget i al Shash (Tashkend i nåværende Usbekistan) i år 246 e.H. (860 e.Kr.). Preget i mynten står navnet på den 10. abbasidiske kalifen al Mutawakil (232-248 e.H/847-861 e.Kr.) og hans sønn al Mutazz, som ble den 13 kalifen i det abbasidiske kalifatet. Mynten veier 3,093 gram og er 2,5 cm i diameter. Et lite hakk i kanten er mest sannsynlig en skade, og ikke et testhakk for sølvkvalitet. Den er forholdsvis lite slitt og preget er fortsatt tydelig. Funnet ved hjelp av metall søker i matjordshaug på Felt nord. Datering: 860 e.Kr.
- 2) **Seksbladet blomsterbeslag.** S sammensatt av seks flate, runde plater på 1 cm, rundt en syvende plate. Den midterste platen har et hull i midten, sannsynligvis for feste. Hver plate har en liten riflete kant. Beslaget er av en type metallegering (kobber?) og utformingen ser mekanisk ut. Det kan minne om seksbladete blomsterbeslag (Egan og Pritchard 2002) tilhørende seletøy fra hest (tidligst middelalder), men på grunn av den mekaniske utformingen er antatt datering satt til å være 1800-tall. Mål: Hele beslaget er 3 cm i diameter, hver runde plate har en diameter på 1 cm. Beslaget er 1mm tykt. T: 0,1 cm. Diam: 3, cm. Datering: Nyere tid, sannsynlig 1800-tall. Løsfunn.
- 3) **Ubrent bein.** En hjørnetann fra rovdyr, mulig større hundedyr. Emaljen er godt bevart, og tanna er ikke brent. Mål: 4 cm lang hjørnetann, hvor emaljen er 1,7 cm og rota er 2,3 cm. L: 4, cm. B: 1,1 cm. T: 0,5 cm. Løsfunn.

4-40) **Kullprøver** fra stolpehull og kokegroper. Et utvalg av prøvene ble analysert og datert.

- 4) Fra kokegrop S2. *Vekt:* 11,2 g. Vedartsbestemt til bjørk og ask. Prøven er radiologisk datert på bjørk og ask til 2200±100 BP, calBC390-100 (T-20079).
- 23) Fra kokegrop S93. *Vekt:* 9,4 g. Vedartsbestemt av Helge I. Høeg til bjørk, selje, vier/osp, hegg/rogn. Prøven er radiologisk datert på bjørk, selje, vier/osp, hegg/rogn til 1765±80 BP, calAD150-395 (T-20080).
- 24) Fra kokegrop S102. *Vekt:* 16,7 g. Vedartsbestemt til bjørk, selje, vier/osp, furu og eik. Prøven er radiologisk datert på bjørk, selje, vier/osp til 1730±35 BP, calAD255-385 (TUa-7914).
- 35) Fra stolpehull S175, mulig hus. *Vekt:* 3,1 g. Vedartsbestemt til bjørk og eik.

Prøven er radiologisk datert på bjørk til 1525 ± 35 BP, calAD535-600 (TUa-7915).
36) Fra stolpehull S40, mulig hus. *Vekt:* 1,6 g. Vedartsbestemt til bjørk, eik og furu. Prøven er radiologisk datert på bjørk til 1975 ± 35 BP, calAD5-75 (TUa-7916).
38) Fra stolpehull S36, mulig hus. *Vekt:* 1,7 g. Vedartsbestemt til bjørk og eik. Prøven er radiologisk datert på bjørk til 1590 ± 35 BP, calAD425-540 (TUa-7917).
39) Fra stolpehull S34. *Vekt:* 0,5 g. Vedartsbestemt til bjørk, hassel, furu og eik. Prøven er radiologisk datert på bjørk og hassel til 2505 ± 35 BP, calBC 770-530 (TUa-7918).

41-46) **Makrofossilprøver** fra nedgravning S120 og stolpehull S34,36,40,175.

Alle prøvene ble analysert. Det ble kun funnet makrofossiler i 1 prøve:

45) Fra stolpehull S36, mulig hus. *Vekt:* 1,7 g. Funn av 2 korn, 1 burre-snerre og 1 kjengjemaure, kull og brent leire i prøven.

47-54) **Pollenprøver** fra kokegroper.

47-50) Fra S102. Pollenserie 1. Ikke analysert. Kastet.

51-54) Fra S93. Pollenserie 2. Forbrukt ved analyse. Kun pollen i 54). Inneholdt lite pollen. Det ble funnet 6 bjørk, 7 furu, 6 or og 4 gran. Dette tyder på svært åpen skog eller nesten skogløst.

Orienteringsoppgave: Utgravningen fant sted på to jorder nord og sør for innkjørselen til Finstad nordre 137/1 som går fra Rv 152 og inn til gårdstunet. Jordene er avgrenset av Rv i sør, vest og nord, en gangvei i sørøst og en gårdsvei/traktorvei i nordøst.

Kartreferanse: ØK, CO 040-5-2. Prosjeksjon: NGO1948 Gauss-K; Akse 2, N: 190753,95, Ø: 6296,888.

LokalitetsID: 106452

Litteratur:

Berge, Sara Langvik, 2010, *Rapport fra arkeologisk utgravning av bosetningsspor og kokegroper. Finstad nordre 137/1, Ski kommune, Akershus.* KHMs arkiv.

Dyrnæs, Geir, 1999, *Reguleringsplan for del av Ski vest, Finstad nordre, gnr. 137, bnr. 1, Ski kommune. Område 4: Næringsområder Ski vest, felt B, C og D og område 5: Boliger/næring . Rapport fra arkeologiske registreringer 16.-18.08.1999.* Akershus fylkeskommune.

Ryste, Bengta, 2007, *Rapport fra registrering av automatisk fredete kulturminner i forbindelse med regulering av Finstad nordre, gbnr. 137/1, i Ski kommune, Akershus fylkeskommune. 11.12.-22.12.2006.* Upublisert rapport i top.ark. Akershus fylkeskommune.

Referanselitteratur:

Egan, G. og F. Pritchard , 2002, Dress accessories c. 1150 c. 1450 with contributions by J. Bayley, M. Heyworth, R. Johnson, P. Scott and others. I: *Medieval finds from excavations in London ; 3. London.*

8.3 FOTOLISTE

Filnavn	Motivbeskrivelse	Retning Sett Mot
Cf33970_01.JPG	Oversikt over store felt sør før avdekking.	v
Cf33970_02.JPG	Oversikt over store felt sør før avdekking.	sv
Cf33970_03.JPG	Oversikt over store felt sør før avdekking.	sv
Cf33970_04.JPG	Oversikt over store felt sør før avdekking.	s
Cf33970_05.JPG	Oversikt over store felt sør før avdekking.	sv
Cf33970_06.JPG	Oversikt over store felt sør før avdekking.	sø
Cf33970_07.JPG	Oversikt over store felt sør med låve, før avdekking.	ø(sø)
Cf33970_08.JPG	Oversikt over store felt sør med låven, før avdekking.	øso
Cf33970_09.JPG	Oversikt over store felt sør før avdekking.	sø
Cf33970_10.JPG	Oversikt over store felt sør før avdekking.	øso
Cf33970_11.JPG	Oversikt over store felt sør med låve og gravemaskin, før avdekking.	nø
Cf33970_12.JPG	Oversikt over store felt sør med låven, før avdekking.	nnø
Cf33970_13.jpg	Avdekking store felt sør, Lisa Damstuen krafser.	s
Cf33970_15.jpg	Avdekking av store felt sør, Lisa Damstuen og Evelina Johansson krafser.	sv
Cf33970_17.jpg	Avdekking av store felt sør, Lisa Damstuen og Evelina Johansson krafser.	sv
Cf33970_18.jpg	Avdekking av store felt sør. Lisa Damstuen og Evelina Johansson krafser.	s
Cf33970_19.jpg	Avdekking av store felt sør, Lisa Damstuen og Evelina Johansson krafser.	ssø
Cf33970_20.jpg	S-1, koegrop i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_22.jpg	S-1, koegrop i plan.	n
Cf33970_23.jpg	S-2, koegrop i plan. Skåret av to dreneringsgrøfter. Med målestokk.	n
Cf33970_25.jpg	S-1, koegrop i plan. Skåret av to dreneringsgrøfter. Med målestokk.	n
Cf33970_27.jpg	S-2, koegrop i plan. Skåret av to dreneringsgrøfter. Med målestokk.	n
Cf33970_29.jpg	S-2, koegrop i plan. Skåret av to dreneringsgrøfter. Med målestokk.	s
Cf33970_30.jpg	S-2, koegrop i plan. Med målestokk.	ø
Cf33970_33.jpg	S-3, koegrop i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_34.jpg	S-3, koegrop i plan. Med målestokk.	nø
Cf33970_36.jpg	S-4, koegrop i plan. Med målestokk.	nø
Cf33970_37.jpg	S-4, koegrop i plan. Skåret av dreneringsgrøft. Med målestokk.	nø
Cf33970_39.jpg	S-4, koegrop i plan. Skåret av dreneringsgrøft. Med målestokk.	ø
Cf33970_40.jpg	S-5, koegrop i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_41.jpg	S-5, koegrop i plan. Med målestokk.	ø
Cf33970_42.jpg	S-5, koegrop i plan. Med målestokk.	s
Cf33970_44.jpg	S-90, koegrop i plan. Med målestokk.	ø

Filnavn	Motivbeskrivelse	Retning Sett Mot
Cf33970_47.jpg	S-102, kokegrop i plan. Med målestokk.	ø
Cf33970_49.jpg	S-102, kokegrop i plan.	n
Cf33970_50.jpg	S-68, kokegrop i plan. Med målestokk.	v
Cf33970_51.jpg	S-68, kokegrop i plan.	nø
Cf33970_52.jpg	S-68, kokegrop i plan. Med målestokk.	nø
Cf33970_53.jpg	S-68, kokegrop i plan. Med målestokk.	nø
Cf33970_56.jpg	S-47, kokegrop i plan. Med målestokk.	v
Cf33970_58.jpg	S-47, kokegrop i plan.	v
Cf33970_59.jpg	S-93, kokegrop i plan. Med målestokk.	ø
Cf33970_60.jpg	S-93, kokegrop i plan.	ø
Cf33970_61.jpg	S-48, kokegrop i plan. Skåret av dreneringsgrøft. Med målestokk.	ø
Cf33970_62.jpg	S-48, kokegrop i plan. Skåret av grønnt.	ø
Cf33970_63.jpg	S-49, kokegrop i plan. Med målestokk.	nø
Cf33970_64.jpg	S-49, kokegrop i plan.	nø
Cf33970_67.jpg	S-117, udefinerbar nedgravning i plan. Med målestokk.	nø
Cf33970_68.jpg	S-117, udefinerbar nedgravning i plan.	nø
Cf33970_69.jpg	Arbeidsbilde. Evelina Johansson og Lisa damstuen renser strukturer.	nø
Cf33970_70.jpg	Arbeidsbilde. Evelina Johansson og Lisa Damstuen renser strukturer.	nnø
Cf33970_77.jpg	S-114, kokegrop i plan. Med målestokk.	ø
Cf33970_78.jpg	S-114, kokegrop i plan.	ø
Cf33970_79.jpg	S-113, kokegrop i plan. Med målestokk.	ø
Cf33970_80.jpg	S-113, kokegrop i plan.	ø
Cf33970_81.jpg	S-57, kokegrop i plan. Med målestokk.	ø
Cf33970_82.jpg	S-57, kokegrop i plan.	ø
Cf33970_83.jpg	Arbeidsbilde. Sara Langvik Berge renser strukturer.	v
Cf33970_86.jpg	S-61, kokegrop i plan. Med målestokk.	ø
Cf33970_87.jpg	S-61, kokegrop i plan.	ø
Cf33970_90.jpg	S-62, kokegrop i plan. Med målestokk.	ø
Cf33970_91.jpg	S-62, kokegrop i plan.	ø
Cf33970_92.jpg	S-120, udefinerbar nedgravning i plan. Med målestokk.	ø
Cf33970_93.jpg	S-120, udefinerbar nedgravning i plan.	ø
Cf33970_94.jpg	S-121, kokegrop i plan. Med målestokk.	ø
Cf33970_95.jpg	S-121, kokegrop i plan.	ø
Cf33970_96.jpg	S-106, udefinerbar nedgravning i plan. Med målestokk.	v
Cf33970_97.jpg	S-106, udefinerbar nedgravning i plan.	v
Cf33970_98.jpg	S-110, udefinerbar nedgravning i plan. Med målestokk.	v
Cf33970_99.jpg	S-110, udefinerbar nedgravning i plan.	v
Cf33970_100.jpg	S-4, kokegrop i profil. Med målestokk.	nø
Cf33970_101.jpg	S-4, kokegrop i profil.	nø
Cf33970_102.jpg	S-3, kokegrop i profil. Med målestokk.	sv

Filnavn	Motivbeskrivelse	Retning_Setting_Mot
Cf33970_103.jpg	S-3, kokegrop i profil.	sv
Cf33970_104.jpg	S-5, kokegrop i profil. Med målestokk.	nø
Cf33970_105.jpg	S-5, kokegrop i profil.	nø
Cf33970_106.jpg	S-9, udefinerbar nedgravning i profil. Med målestokk.	nø
Cf33970_107.jpg	S-9, udefinerbar nedgravning i profil.	nø
Cf33970_108.jpg	Arbeidsbilde. Lisa Damstuen og Evelina Johansson snitter S-2.	vsv
Cf33970_109.jpg	Arbeidsbilde, Lisa Damstuen og Evelina Johansson snitter S-2.	vsv
Cf33970_110.jpg	S-2, kokegrop i profil. Med målestokk. To dreneringsgrøfter skjærer kokegropa.	s
Cf33970_111.jpg	S-2, kokegrop i profil. To dreneringsgrøfter skjærer kokegropa.	s
Cf33970_112.jpg	S-2, kokegrop i profil. To dreneringsgrøfter skjærer kokegropa.	s
Cf33970_113.jpg	Arbeidsbilde. Evelina Johansson og Lisa Damstuen holder veiduk for å lage skygge.	s
Cf33970_115.jpg	Arbeidsbilde. Lisa Damstuen og vannlekasje.	sø
Cf33970_116.jpg	S-1, kokegrop i profil. Med målestokk. To dreneringsgrøfter skjærer kokegropa.	s
Cf33970_117.jpg	S-1, kokegrop i profil. To dreneringsgrøfter skjærer kokegropa.	s
Cf33970_118.jpg	S-1, kokegrop i profil. Med målestokk. To dreneringsgrøfter skjærer kokegropa.	s
Cf33970_119.jpg	S-1, kokegrop i profil. To dreneringsgrøfter skjærer kokegropa.	s
Cf33970_120.jpg	S-48, kokegrop i profil. Med målestokk.	ø
Cf33970_121.jpg	S-48, kokegrop i profil.	ø
Cf33970_122.jpg	S-49, kokegrop med stolpehull i profil. Med målestokk.	nø
Cf33970_123.jpg	S-49, kokegrop med stolpe i profil.	nø
Cf33970_124.jpg	S-49, detalj av stolpe i kokegrop, profil. Med målestokk.	nø
Cf33970_125.jpg	S-49, detalj av stolpe i kokegrop, profil.	nø
Cf33970_127.jpg	Oversikt over avdekket område store felt sør. Kokegroper tildekket med veiduk.	ssv
Cf33970_128.jpg	Oversikt over avdekket område store felt sør. Kokegroper tildekket med veiduk.	s(sv)
Cf33970_129.jpg	Arbeidsbilde under avdekking av felt nord.	nv
Cf33970_131.jpg	Deler av felt nord avdekket. Kufisk dirhem funnet øverst i matjordshaugen til vestre i bildet. Jorda må ha kommet fra hjørnet som peker mot nedre billedkant.	n
Cf33970_132.jpg	Oversikt over store felt sør.	v(nv)
Cf33970_133.jpg	Oversikt over store felt sør med låven.	n
Cf33970_135.jpg	Oversikt over deler av store felt sør og lille felt sør, med ski sentrum i bakgrunnen.	nø
Cf33970_136.jpg	Oversikt over lille felt sør.	n
Cf33970_137.jpg	Oversikt over lille felt sør.	s
Cf33970_138.jpg	S-47, kokegrop i profil. Med målestokk.	nø

Filnavn	Motivbeskrivelse	Retning_Setting_Mot
Cf33970_139.jpg	S-47, kokegrop i profil.	nø
Cf33970_140.jpg	S-68, kokegrop i profil. Med målestokk.	s
Cf33970_141.jpg	S-68, kokegrop i profil.	s
Cf33970_142.jpg	S-26, udefinerbar nedgravning i plan. Med målestokk. Jernutfelling sees i profilen.	n
Cf33970_143.jpg	S-26, udefinerbar nedgravning i profil. Jernutfelling synlig i profilen.	n
Cf33970_144.jpg	S-28, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_145.jpg	S-28, stolpehull i plan.	n
Cf33970_146.jpg	S-35, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_147.jpg	S-35, stolpehull i plan.	n
Cf33970_150.jpg	S-28, stolpehull i profil. Med målestokk. Jernutfelling i bunnen.	n
Cf33970_151.jpg	S-28, stolpehull i profil. Jernutfelling i bunnen.	n
Cf33970_152.jpg	S-35, stolpehull i profil. Skoningsstein. Med målestokk.	n
Cf33970_154.jpg	S-35, stolpehull i profil. Skoningsstein.	n
Cf33970_155.jpg	S-39, udefinerbar nedgravning i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_156.jpg	S-39, udefinerbar nedgravning.	n
Cf33970_157.jpg	S-112, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_158.jpg	S-122, Stolpehull i plan.	n
Cf33970_159.jpg	S-123, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_160.jpg	S-123, stolpehull i plan.	n
Cf33970_161.jpg	S-122 og S-123, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_162.jpg	S-40, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_163.jpg	S-40, stolpehull i plan.	n
Cf33970_164.jpg	S-39, udefinerbar nedgravning i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_165.jpg	S-39, udefinerbar nedgravning i profil.	n
Cf33970_166.jpg	S-37, eksempel matjordsrest i plan. Med målestokk.	nv
Cf33970_168.jpg	S-38, eksempel matjordsrest i plan. Med målestokk.	nv
Cf33970_174.jpg	S-122 og S-123, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_175.jpg	S-122 og S-123, stolpehull i profil.	nv
Cf33970_176.jpg	S-40, stolpehull i profil. Skoningsstein og stolpeavtrykk. Med målestokk.	n
Cf33970_177.jpg	S-40, stolpehull i profil. Skoningsstein og stolpeavtrykk.	n
Cf33970_178.jpg	S-40, stolpehull i profil. Skoningsstein og stolpeavtrykk. Med målestokk.	n
Cf33970_179.jpg	S-40, stolpehull i profil. Skoningsstein og stolpeavtrykk. Med målestokk.	n
Cf33970_180.jpg	S-38, eksempel matjordsrest i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_182.jpg	S-32, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_183.jpg	S-32, stolpehull i plan.	n
Cf33970_184.jpg	S-33, stolpehull i profil. Med målestokk.	n

Filnavn	Motivbeskrivelse	Retning_Setting_Mot
Cf33970_185.jpg	S-33, stolpehull i plan.	n
Cf33970_186.jpg	S-32 og S-33, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_187.jpg	S-32 og S-33, stolpehull i plan.	n
Cf33970_188.jpg	S-32 og S-33, stolpehull i plan. Med målestokk.	s
Cf33970_189.jpg	S-32 og S-33, stolpehull i plan.	s
Cf33970_191.jpg	S-32 og S-33, stolpehull.	ø
Cf33970_192.jpg	S-45, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_193.jpg	S-45, stolpehull i plan.	n
Cf33970_194.jpg	S-34, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_195.jpg	S-34, stolpehull i plan.	n
Cf33970_196.jpg	S-32, stolpehull i profil. Skoningsstein og kull. Med målestokk.	n
Cf33970_197.jpg	S-32, stolpehull i profil. Skoningsstein og kull.	n
Cf33970_198.jpg	S-32, stolpehull i profil. Skoningsstein og kull. Med målestokk.	n
Cf33970_199.jpg	S-32, stolpehull i profil. Skoningsstein og kull.	n
Cf33970_200.jpg	S-45, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_201.jpg	S-45, stolpehull i profil.	n
Cf33970_202.jpg	S-34, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_203.jpg	S-34, stolpehull i profil.	n
Cf33970_204.jpg	S-29, S-30 og S-31, stolpehull i plan. Med målestokk.	nø
Cf33970_205.jpg	S-29, S-30 og S-31, stolpehull i plan.	nø
Cf33970_206.jpg	S-36, stolpehull i plan. Skåret av dreneringsgrøft. Med målestokk.	n(nø)
Cf33970_207.jpg	S-36, stolpehull i plan. Skåret av dreneringsgrøft.	n(nø)
Cf33970_208.jpg	S-33, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_209.jpg	S-33, stolpehull i profil.	n
Cf33970_210.jpg	S-33, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_211.jpg	S-33, stolpehull i profil.	n
Cf33970_212.jpg	S-36, stolpehull i profil. Skåret av dreneringsgrøft. Med målestokk.	n
Cf33970_213.jpg	S-36, stolpehull i profil. Skåret av dreneringsgrøft.	n
Cf33970_214.jpg	S-29 og S-31, stolpehull i profil. Med målestokk.	nø
Cf33970_215.jpg	S-29 og S-31, stolpehull i profil.	nø
Cf33970_216.jpg	S-138, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_217.jpg	S-138, stolpehull i plan.	n
Cf33970_218.jpg	S-52, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_219.jpg	S-52, stolpehull i plan.	n
Cf33970_220.jpg	S-31, stolpehull i profil. Med målestokk.	sv
Cf33970_221.jpg	S-31, stolpehull i profil.	sv
Cf33970_222.jpg	S-52, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_223.jpg	S-52, stolpehull i profil.	n
Cf33970_224.jpg	S-53, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_225.jpg	S-53, stolpehull i plan.	n
Cf33970_226.jpg	S-138, stolpehull i profil. Med målestokk.	n

Filnavn	Motivbeskrivelse	Retning Sett Mot
Cf33970_227.jpg	S-138, stolpehull i profil.	n
Cf33970_228.jpg	S-142, eksempel på steinopptrekk i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_229.jpg	S-142, eksempel på steinopptrekk.	n
Cf33970_230.jpg	S-53, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_231.jpg	S-53, stolpehull i profil.	n
Cf33970_232.jpg	S-139, eksempel på morenesand i plan.	nv
Cf33970_234.jpg	S-2, kokegrop i profil. Dreneringssituasjon. To dreneringsgrøfter skjærer kokegropa.	s
Cf33970_235.jpg	S-2, kokegrop i profil. Dreneringssituasjon. To dreneringsgrøfter skjærer kokegropa.	s
Cf33970_236.jpg	S-2, kokegrop med tydelige dreneringsgrøfter.	sv
Cf33970_237.jpg	S-154, stolpehull i plan. Med målestokk.	nv
Cf33970_238.jpg	S-154, stolpehull i plan.	nv
Cf33970_239.jpg	S-51, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_240.jpg	S-51, stolpehull i plan.	n
Cf33970_241.jpg	Arbeidsbilde, Evelina Johansson renser struktur og dreneringsgrøft.	n
Cf33970_244.jpg	Arbeidsbilde, store felt sør under kraftig regnskyll. Evelina Johansson og Lisa Damstuen forsøker å jobbe.	nø
Cf33970_245.jpg	Arbeidsbilde. Evelina Johansson tegner profil full av vann.	sv
Cf33970_246.jpg	Arbeidsbilde. Evelina Johansson tegner profil full av vann.	sv
Cf33970_251.jpg	S-24, stolpehull i plan. Skjæres av dreneringsgrøft. Med målestokk.	n(nv)
Cf33970_252.jpg	S-24, stolpehull i plan. Skjæres av dreneringsgrøft.	n(nv)
Cf33970_253.jpg	S-154, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_254.jpg	S-154, stolpehull i profil.	n
Cf33970_255.jpg	S-51, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_256.jpg	S-51, stolpehull i profil.	n
Cf33970_257.jpg	S-24, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_258.jpg	S-24, stolpehull i profil.	n
Cf33970_259.jpg	Arbeidsbilde. Store felt sør etter regnskyll. Vanskelige arbeidsforhold.	s
Cf33970_261.jpg	S-19, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_262.jpg	S-19, stolpehull i plan.	n
Cf33970_263.jpg	S-25, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_264.jpg	S-25, stolpehull i plan.	n
Cf33970_265.jpg	S-155, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_266.jpg	S-155, stolpehull i plan.	n
Cf33970_267.jpg	S-155, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_268.jpg	S-155, stolpehull i profil.	n
Cf33970_269.jpg	S-19, stolpehull i profil. Skoningsstein. Med målestokk.	n
Cf33970_270.jpg	S-19, stolpehull i profil. Skoningsstein.	n
Cf33970_271.jpg	S-15, stolpehull i plan. Med målestokk.	n

Filnavn	Motivbeskrivelse	Retning_Setting_Mot
Cf33970_272.jpg	S-15, stolpehull i plan.	n
Cf33970_273.jpg	S-25, stolpehull og staurhull i profil. Med målestokk.	ø
Cf33970_274.jpg	S-25, stolpehull og staurhull i profil. Med målestokk.	ø
Cf33970_275.jpg	S- 15, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_276.jpg	S-15, stolpehull i profil.	n
Cf33970_277.jpg	S-7, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_278.jpg	S-7, stolpehull i plan.	n
Cf33970_279.jpg	S-42, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_280.jpg	S-42, stolpehull i plan.	n
Cf33970_281.jpg	Arbeidsbilde. Myntsøk i matjordshaug. Prosjektleder Margrete Figenschou Simonsen, feltleder Sara Langvik Berge og metallsøkeremann Wilhelm Fronth.	nø
Cf33970_282.jpg	S-120, udefinerbar nedgravning i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_283.jpg	S-120, udefinerbar nedgravning i plan.	n
Cf33970_285.jpg	S-42, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_286.jpg	S-42, stolpehull i profil.	n
Cf33970_288.jpg	S-7, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_289.jpg	S-7, stolpehull i profil.	n
Cf33970_291.jpg	S-44, stolpehull i plan. Skjæres av dreneringsgrøft. Med målestokk.	n
Cf33970_292.jpg	S-44, stolpehull i plan.	n
Cf33970_293.jpg	S-17, udefinerbar nedgravning i plan. Med målestokk.	v
Cf33970_294.jpg	S-17, udefinerbar nedgravning i plan.	v
Cf33970_295.jpg	S-44, stolpehull i profil. Skjæres av dreneringsgrøft. Med målestokk.	ø
Cf33970_296.jpg	S-44, stolpehull i profil. Skjæres av dreneringsgrøft. Med målestokk	ø
Cf33970_297.jpg	S-44, stolpehull i profil. Skjæres av dreneringsgrøft.	ø
Cf33970_298.jpg	S-44, stolpehull i profil. Skjæres av dreneringsgrøft.	ø
Cf33970_299.jpg	S-17, udefinerbar nedgravning i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_300.jpg	S-17, udefinerbar nedgravning i profil.	n
Cf33970_301.jpg	S-120, udefinerbar nedgravning i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_302.jpg	S-120, udefinerbar nedgravning.	n
Cf33970_303.jpg	S-18, stolpehull i plan. Med målestokk.	nv
Cf33970_304.jpg	S-18, stolpehull i plan.	nv
Cf33970_307.jpg	S-61, kokegrop i plan. Med målestokk.	ø
Cf33970_308.jpg	S-61, kokegrop i plan.	ø
Cf33970_309.jpg	Myntsøk, felt nord. Utflating av matjordshaug.	n
Cf33970_311.jpg	Myntsøk, Lisa Damstuen.	n
Cf33970_312.jpg	Myntsøk, Lisa Damstuen.	n

Filnavn	Motivbeskrivelse	Retning Sett Mot
Cf33970_313.jpg	Myntsøk, utjevning av matjordshaug.	v
Cf33970_314.jpg	Myntsøk med metalldetektor. Wilhelm Fronth.	sv
Cf33970_315.jpg	Myntsøk med metallsøker. Wilhelm Fronth.	sv
Cf33970_316.jpg	Myntsøk. Gjennomgang av matjordshaug med metallsøker. Wilhelm Fronth og maskinfører Adi.	v
Cf33970_317.jpg	Myntsøk. Evelina Johansson sålder matjordsmasser.	nv
Cf33970_318.jpg	Myntsøk. Evelina Johansson sålder matjordsmasser.	nv
Cf33970_319.jpg	Myntsøk. Evelina Johansson sålder matjordsmasser.	nv
Cf33970_320.jpg	S-61, kokegrop i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_321.jpg	S-61, kokegrop i profil.	n
Cf33970_322.jpg	S-18, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_323.jpg	S-18, stolpehull i profil.	n
Cf33970_324.jpg	S-17, udefinerbar nedgravning. Med målestokk.	n
Cf33970_325.jpg	S-17, udefinerbar nedgravning.	n
Cf33970_329.jpg	S-13, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_330.jpg	S-13, stolpehull i plan.	n
Cf33970_331.jpg	S-121, kokegrop i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_332.jpg	S-121, kokegrop i plan.	n
Cf33970_333.jpg	S-116, udefinerbar nedgravning i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_334.jpg	S-116, udefinerbar nedgravning i plan.	n
Cf33970_336.jpg	S-13, stolpehull i profil. skoningsstein. Med målestokk.	nø
Cf33970_337.jpg	S-13, stolpehull i profil. Skoningsstein.	nø
Cf33970_338.jpg	S-121, kokegrop i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_339.jpg	S-121, kokegrop i plan.	n
Cf33970_342.jpg	S-116, udefinerbar nedgravning i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_343.jpg	S-116, udefinerbar nedgravning i profil.	n
Cf33970_344.jpg	S-121, kokegrop i profil etter prøvetaking. Med målestokk.	n
Cf33970_345.jpg	S-121, kokegrop i profil etter prøvetaking.	n
Cf33970_346.jpg	S-16, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_347.jpg	S-16, stolpehull i profil.	n
Cf33970_348.jpg	S-14, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_349.jpg	S-14, stolpehull i plan.	n
Cf33970_352.jpg	S-77, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_353.jpg	S-77, stolpehull i plan.	n
Cf33970_358.jpg	S-77, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_359.jpg	S-77, stolpehull i profil.	n
Cf33970_360.jpg	S-100, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_361.jpg	S-100, stolpehull i plan.	n
Cf33970_362.jpg	S-163, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_363.jpg	S-163, stolpehull i plan.	n

Filnavn	Motivbeskrivelse	Retning_Setting_Mot
Cf33970_368.jpg	S-163, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_369.jpg	S-163, stolpehull i profil.	n
Cf33970_370.jpg	S-100, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_371.jpg	S-100, stolpehull i profil.	n
Cf33970_373.jpg	S-8, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_374.jpg	S-8, stolpehull i plan.	n
Cf33970_379.jpg	S-14, stolpehull i profil. Skjæres av dreneringsgrøft. Med målestokk.	n
Cf33970_380.jpg	S-14, stolpehull i profil. Skåret av dreneringsgrøft.	n
Cf33970_381.jpg	S-14, stolpehull i profil. Skjæres av grøft. Med målestokk.	n
Cf33970_383.jpg	S-162, eksempel på morenesand i profil. Med målestokk.	ø
Cf33970_384.jpg	S-162, eksempel på morenesand.	ø
Cf33970_386.jpg	S-8, stolpehull i profil.	n
Cf33970_387.jpg	S-8, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_394.jpg	S-158 og S-159, eksempel på morenesand i plan. Med målestokk.	nv
Cf33970_395.jpg	S-158 og S-159, eksempel på morenesand i plan.	nø
Cf33970_398.jpg	S-159, eksempel på morenesand i plan. Med målestokk.	nv
Cf33970_399.jpg	S-159, eksempel på morenesand i plan.	nv
Cf33970_403.jpg	S-21, stolpehull i plan. Med målestokk.	v
Cf33970_404.jpg	S-21, stolpehull i plan.	v
Cf33970_405.jpg	S-165, stolpehull i plan. Med målestokk.	v
Cf33970_406.jpg	S-165, stolpehull i plan.	v
Cf33970_407.jpg	S-166, stolpehull i plan. Med målestokk.	v
Cf33970_408.jpg	S-166, stolpehull i plan.	v
Cf33970_413.jpg	S-21, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_414.jpg	S-21, stolpehull i profil.	n
Cf33970_415.jpg	S-159, eksempel på morenesand i profil. Med målestokk.	nv
Cf33970_416.jpg	S-159, eksempel på morenesand i profil.	nv
Cf33970_422.jpg	S-22, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_423.jpg	S-22, stolpehull i plan.	n
Cf33970_424.jpg	S-165, stolpehull i profil. Med målestokk.	ø
Cf33970_425.jpg	S-165, stolpehull i profil.	ø
Cf33970_426.jpg	S-75, eksempel på steinopptrekk i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_427.jpg	S-75, eksempel på steinopptrekk i plan.	n
Cf33970_428.jpg	S-110, udefinerbar nedgravning i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_429.jpg	S-110, udefinerbar nedgravning i plan.	n
Cf33970_432.jpg	S-110, udefinerbar nedgravning i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_433.jpg	S-110, udefinerbar nedgravning.	n
Cf33970_434.jpg	S90, kokegrop i plan. Med målestokk.	n

Filnavn	Motivbeskrivelse	Retning Sett Mot
Cf33970_435.jpg	S-90, kokegrop i plan.	n
Cf33970_438.jpg	S-106, udefinerbar nedgravning i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_441.jpg	S-106, udefinerbar nedgravning i plan.	n
Cf33970_444.jpg	S-90, kokegrop i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_445.jpg	S-90, kokegrop i profil.	n
Cf33970_450.jpg	S-78, eksempel på morenesand i plan. Med målestokk.	nø
Cf33970_452.jpg	S-106, udefinerbar nedgravning i profil. Med målestokk.	v
Cf33970_453.jpg	S-106, udefinerbar nedgravning i profil.	v
Cf33970_454.jpg	S-102, kokegrop i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_455.jpg	S-102, kokegrop i plan.	n
Cf33970_458.jpg	S-102, kokegrop i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_459.jpg	S-102, kokegrop i plan.	n
Cf33970_460.jpg	S-93, kokegrop i profil. Med målestokk.	v
Cf33970_461.jpg	S-93, kokegrop i plan. Detalj av kullag i søndre del av profil. Med målestokk.	v
Cf33970_462.jpg	S-93, kokegrop i profil. Detalj av profilens nordlige del. Med målestokk.	v
Cf33970_463.jpg	S-92, kokegrop i profil.v	v
Cf33970_464.jpg	Arbeidsbilde, Evelina Johansson snitter S-102.	nv
Cf33970_465.jpg	S-102, kokegrop i profil. Med målestokk.	nv
Cf33970_466.jpg	S-102, kokegrop i profil.	nv
Cf33970_467.jpg	S-102, kokegrop i profil. Detalj. Med målestokk.	nv
Cf33970_468.jpg	S-102, kokegrop i profil. Detalj.	nv
Cf33970_472.jpg	S-22, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_473.jpg	S-22, stolpehull i profil.	n
Cf33970_486.jpg	S-170, stolpehull i plan. Med målestokk.	sø
Cf33970_487.jpg	S-170, stolpehull i plan.	sø
Cf33970_488.jpg	S-172, stolpehull i plan. Med målestokk.	ø
Cf33970_489.jpg	S-172, stolpehull i plan.	ø
Cf33970_490.jpg	S-170 og S-172, stolpehull i plan. Med målestokk.	ø
Cf33970_491.jpg	S-170 og S-172, stolpehull i plan.	ø
Cf33970_496.jpg	S-172, stolpehull i profil. Med målestokk.	nv
Cf33970_497.jpg	S-172, stolpehull i profil.	nv
Cf33970_498.jpg	S-170, stolpehull i profil. Skoningsstein. Med målestokk.	nv
Cf33970_499.jpg	S-170, stolpehull i profil. Skoningsstein.	nv
Cf33970_500.jpg	S-16, stolpehull i plan. Med målestokk.	nv
Cf33970_501.jpg	S-16, stolpehull i plan.	nv
Cf33970_504.jpg	S-16, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_505.jpg	S-16, stolpehull i profil.	n
Cf33970_508.jpg	S-173, kokegrop i plan. Med målestokk.	v
Cf33970_509.jpg	S-173, kokegrop i plan.	v
Cf33970_510.jpg	S-113, udefinerbar nedgravning i profil. Med målestokk.	nø

Filnavn	Motivbeskrivelse	Retning_Setting_Mot
Cf33970_511.jpg	S-113, udefinerbar nedgravning i profil.	nø
Cf33970_512.jpg	S-118, eksempel på moderne forstyrrelser. Med målestokk.	n
Cf33970_513.jpg	S-118, eksempel på moderne forstyrrelser.	n
Cf33970_518.jpg	S-173, kokegrop i profil. Med målestokk.	v
Cf33970_519.jpg	S-173, kokegrop i profil.	v
Cf33970_520.jpg	S-173, kokegrop i profil. Detakj. Med målestokk.	v
Cf33970_521.jpg	S-173, kokegrop i profil. Detalj.	v
Cf33970_522.jpg	S-151, stolpehull i plan. Med målestokk.	s
Cf33970_523.jpg	S-151, stolpehull i plan.	s
Cf33970_526.jpg	S-151, stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_527.jpg	S-151, stolpehull i profil.	n
Cf33970_528.jpg	S-55, eksempel på morenesand i plan. Med målestokk.	v
Cf33970_529.jpg	S-152, eksempel på morenesand i plan.	v
Cf33970_532.jpg	S-55, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_533.jpg	S-55, stolpehull i plan.	n
Cf33970_536.jpg	S-55, stolpehull i profil. Detalj. Med målestokk.	n
Cf33970_537.jpg	S-55, stolpehull i profil. Detalj.	n
Cf33970_539.jpg	S-117, udefinerbar nedgravning i profil. Med målestokk.	sv
Cf33970_540.jpg	S-117, udefinerbar nedgravning i profil.	sv
Cf33970_558.jpg	S-175, stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_559.jpg	S-175, stolpehull i plan.	n
Cf33970_565.jpg	S-175, stolpehull i profil. Skoningsstein. Med målestokk.	v
Cf33970_566.jpg	S-175, stolpehull i profil. Skoningsstein.	v
Cf33970_568.jpg	S-136 og S-137, udefinerbar nedgravning og avskrevet struktur i plan. Med målestokk.	s
Cf33970_569.jpg	S-136 og S-137, udefinerbar nedgravning og avskrevet struktur i plan.	s
Cf33970_578.jpg	S-136 og S-137, udefinerbar nedgravning og avskrevet struktur i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_579.jpg	S-136 og S-137, udefinerbar nedgravning og avskrevet struktur i plan.	n
Cf33970_580.jpg	S-125, udefinerbar nedgravning i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_581.jpg	S-125, udefinerbar nedgravning i plan.	n
Cf33970_582.jpg	S-125, udefinerbar nedgravning i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_583.jpg	S-125, udefinerbar nedgravning i profil.	n
Cf33970_584.jpg	S-125, udefinerbar nedgravning i profil. Detalj. Med målestokk.	n
Cf33970_585.jpg	S-125, udefinerbar nedgravning i profil. Detalj.	n
Cf33970_586.jpg	S-136 og S-137, udefinerbar nedgravning og avskrevet struktur i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_587.jpg	S-136 og S-137, udefinerbar nedgravning og avskrevet struktur i profil.	n
Cf33970_588.jpg	S-136, udefinerbar nedgravning i profil. Med	n

Filnavn	Motivbeskrivelse	Retning_Setting_Mot
	målestokk.	
Cf33970_589.jpg	S-136, udefinerbar nedgravning i profil.	n
Cf33970_592.JPG	S-135, udefinerbar nedgravning i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_593.JPG	S-135, udefinerbar nedgravning i profil.	n
Cf33970_594.JPG	S-126, avskrevet struktur i plan. Plogspor oppstått ved at ploegen har kommet borti en flat stein, gjort et hopp og landet nedi undergrunnen.	v
Cf33970_595.JPG	S-126, avskrevet struktur i plan. Plogspor oppstått ved at ploegen har kommet borti en flat stein, gjort et hopp og landet nedi undergrunnen.	v
Cf33970_602.JPG	S-124, udefinerbar nedgravning i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_603.JPG	S-124, udefinerbar nedgravning i plan.	n
Cf33970_605.JPG	S-126, avskrevet struktur i profil. Med målestokk.	v
Cf33970_606.JPG	S-126, avskrevet struktur i plan.	v
Cf33970_608.JPG	Oversikt, sjakt ved gårdsvei på felt nord. Med målestokk.	v
Cf33970_610.JPG	Oversikt. Sjakt ved gårdsvei på felt nord. Med målestokk.	ø
Cf33970_611.JPG	Oversikt over felt nord hvor det ble funnet en kufisk dirhem.	n
Cf33970_612.JPG	Oversikt over felt nord, med et oversvømmet hjørne.	nv
Cf33970_614.JPG	Oversikt over felt nord.	n
Cf33970_615.JPG	Oversikt, felt nord med sjakt ved gårdsvei.	v
Cf33970_616.JPG	Oversikt over store felt sør.	ø
Cf33970_617.JPG	Oversikt over store felt sør.	ø
Cf33970_619.JPG	Oversikt over store felt sør med Finstad nordre.	nnø
Cf33970_620.JPG	Oversikt over store felt sør og lille felt sør, med Ski sentrum i bakgrunnen.	nø
Cf33970_621.JPG	Oversikt over lille felt sør.	n
Cf33970_624.JPG	S- 184, avskrevet struktur med moderne masser og ferskt trevirke. Plan, med målestokk.	nv
Cf33970_625.JPG	S-184, avskrevet struktur med moderne masser og ferskt trevirke. Plan.	nv
Cf33970_626.JPG	Arbeidsbilde. Morten Brevik Faanes tegner S-124.	sv
Cf33970_629.JPG	Arbeidsbilde. Evelina Johansson og Lisa Damstuen graver S-130.	nø
Cf33970_630.JPG	S-126, avskrevet struktur i profil etter fjerning av flat stein. Profil, med målestokk.	v
Cf33970_631.JPG	S-126, avskrevet struktur etter fjerning av flat stein. Profil.	v
Cf33970_634.JPG	S-124, udefinerbar nedgravning i profil.	n
Cf33970_635.JPG	S-124, udefinerbar nedgravning i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_636.JPG	S-130, kokegrop og udefinerbar nedgravning i plan. Med målestokk.	nv
Cf33970_639.JPG	Arbeidsbilde. Sara Langvik Berge renser S-184.	ø
Cf33970_640.JPG	Arbeidsbilde. Sara Langvik Berge snitter S-184.	nv
Cf33970_641.JPG	Arbeidsbilde. Morten Brevik Faanes renser S-186.	ø

Filnavn	Motivbeskrivelse	Retning_Setting_Mot
Cf33970_644.JPG	S-184, avskrevet struktur med moderne masser og fersk trevirke. Profil, med målestokk.	nv
Cf33970_645.JPG	S-184, avskrevet struktur med moderne masser og ferskt trevirke. Profil.	nv
Cf33970_650.JPG	S-127, eksempel på steinopptrekk i plan. Med målestokk.	nv
Cf33970_651.JPG	S-127, eksempel på steinopptrekk i plan.	nv
Cf33970_652.JPG	S-127, eksempel på steinopptrekk i profil. Med målestokk.	nv
Cf33970_653.JPG	S-127, eksempel på steinopptrekk i profil.	nv
Cf33970_654.JPG	Gravhaug som låvebrufundament?	sø
Cf33970_661.JPG	S-130, kokegrop med udefinerbar nedgravning under. Profil.	v
Cf33970_662.JPG	S-130, kokegrop og udefinerbar nedgravning i profil. Detalj.	v
Cf33970_665.JPG	S-130, kokegrop og udefinerbar nedgravning i profil. Detalj, med målestokk.	v
Cf33970_670.JPG	S-179, udefinerbar nedgravning og stolpehull i plan. Med målestokk.	n
Cf33970_671.JPG	S-179, udefinerbar nedgravning og stolpehull i plan.	n
Cf33970_676.JPG	S-179, udefinerbar nedgravning og stolpehull i profil. Med målestokk.	n
Cf33970_677.JPG	S-179, stolpehull i profil. Detalj, med målestokk.	n
Cf33970_678.JPG	S-179, udefinerbar nedgravning i profil. Detalj, med målestokk.	n
Cf33970_680.JPG	Stolperække, med en femte mulige stolpe.	nnø
Cf33970_681.JPG	Stolperække, med en femte mulige stolpe.	nnø
Cf33970_682.JPG	Stolperække med 4 stolpehull.	nnø
Cf33970_683.JPG	Stolperække med 4 stolpehull.	nnø
Cf33970_684.JPG	Stolperække med en femte mulige stolpe.	n
Cf33970_685.JPG	Stolperække, med en femte mulige stolpe.	ø
Cf33970_686.JPG	Stolperække med en femte mulige stolpe.	ø
Cf33970_687.JPG	Stolperække med en femte mulige stolpe. Med målestokk.	ø
Cf33970_688.JPG	Stolperække med en femte mulige stolpe. Med målestokk.	ø
Cf33970_689.JPG	Stolperække med 4 stolpehull. Med målestokk.	ø
Cf33970_690.JPG	Stolperække med fire stolpehull. Med målestokk.	ø
Cf33970_691.JPG	Stolperække med en femte mulige stolpe. Med målestokk.	nnø
Cf33970_692.JPG	Stolperække med en femte mulige stolpe. Med målestokk.	nnø
Cf33970_693.JPG	Stolperække med fire stolpehull. Med målestokk.	nnø
Cf33970_694.JPG	Stolperække med fire stolpehull. Med målestokk.	nnø
Cf33970_695.JPG	Stolperække med en femte mulige stolpe. Med målestokk.	n
Cf33970_696.JPG	Stolperække med 4 stolper. Med målestokk.	n

8.4 ANALYSER

1

Høeg - Pollen, 876 842 262,
Helge Irgens Høeg,
Gloppeåsen 10,
3261 LARVIK

Larvik, 5/9-08.

Til Margrete Figenschou Simonsen.

Analyse av 22 kullprøver fra Finstad nordre, 137/1, Ski kommune, Akershus Tiltak 756104, A 2008/186.

C56583/ , KP 3, S 2.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 38 Betula (bjerk) og 2 Fraxinus (ask). Godt daterbart materiale 6,4 g.

C56583/ , KP 4, S 1.

Det ble bestemt 20 biter. Alle var Betula (bjerk). Godt daterbart materiale 0,6 g.

C56583/ , KP 5, S 68.

Det ble bestemt 6 biter. Av disse var 3 Betula (bjerk) og 3 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,0 g.

C56583/ , KP 7, S 47.

Det ble bestemt 10 biter. Alle var Betula (bjerk). Godt daterbart materiale 0,05 g.

C56583/ , KP 8, S 49.

Det ble bestemt 5 biter. Alle var Betula (bjerk). Godt daterbart materiale 0,05 g.

C56583/ , KP 10, S 3.

Det ble bestemt 35 biter. Alle var Betula (bjerk). Godt daterbart materiale g.

C56583/ , KP 18, S 61.

Det ble bestemt 7 biter. Av disse var 5 Betula (bjerk) og 2 Fraxinus (ask). Godt daterbart materiale 0,8 g.

C56583/ , KP 21, S 100.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 32 Betula (bjerk) og 8 Quercus (eik). Godt daterbart materiale 1,4 g.

C56583/ , KP 25, S 93.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 19 Betula (bjerk), 3 Prunus/Sorbus (hegg/rogn) og 18 Salix/Populus (selje, vier/osp). Godt daterbart materiale 4,0 g.

C56583/ , KP 26, S 102.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 23 Betula (bjerk), 3 Salix/Populus (selje, vier/osp), 12 Quercus (eik) og 2 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 1,1 g.

C56583/ , KP 29, S 4.

Det ble bestemt 20 biter. Av disse var 10 Betula (bjerk), 8 Quercus (eik) og 2 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,1 g.

C56583/ , KP 30, S 130.

Det ble bestemt 1 bit. Den var anagelig Betula (bjerk).

C56583/ , KP 31, S 130.

Det ble bestemt 10 biter. Alle var Pinus (furu).

C56583/ , KP 32, S 32.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 35 Betula (bjerk), 2 Corylus (hassel), 2 Quercus (eik) og 1 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 1,6 g.

C56583/ , KP 33, S 33.

Det ble bestemt 27 biter. Av disse var 20 Betula (bjerk), 5 Corylus (hassel) og 2 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,2 g.

C56583/ , KP 34, S 13.

Det ble bestemt 10 biter. Alle var Betula (bjerk). Godt daterbart materiale 0,05 g.

C56583/ , KP 38, S 120.

Det ble bestemt 6 biter. Av disse var 3 Betula (bjerk) og 3 Quercus (eik).

C56583/ , KP 39, S 175.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 38 Betula (bjerk) og 2 Quercus (eik). Godt daterbart materiale 1,5 g.

C56583/ , KP 40, S 40.

Det ble bestemt 30 biter. Av disse var 27 Betula (bjerk), 2 Quercus (eik) og 1 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,8 g.

C56583/ , KP 41, S 40.

Det ble bestemt 30 biter. Av disse var 27 Betula (bjerk), 2 Corylus (hassel) og 1 Quercus (eik). Godt daterbart materiale 0,9 g.

C56583/ , KP 42, S 36.

Det ble bestemt 30 biter. Av disse var 26 Betula (bjerk) og 4 Quercus (eik). Godt daterbart materiale g.

C56583/ , KP 43, S 34.

Det ble bestemt 22 biter. Av disse var 17 Betula (bjerk), 1 Corylus (hassel), 3 Quercus (eik) og 1 Pinus (furu). Godt daterbart materiale 0,3 g.

Helen Iversen Høy

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: NTNU – Gløshaugen, Sem Sælandsv. 5, 7491 Trondheim
Telefon 73593310 Telefax 73593383

DATERINGSRAPPORT

Oppdragsgiver: Simonsen, Margrete F.
KHM/Fornminneseksjonen/UiO
Postboks 6762, St. Olavs plass, 0130 Oslo

DF-4138

Lab. ref.	Oppdragsgivers ref.	Materiale	Datert del	¹⁴ C alder for nåtid	Kalibrert alder	δ ¹³ C ‰
TUa-7914	KP-26, S-102 Finstad nordre Ski, Akershus	Trekull Bjørk, selje vier/osp		1730 ± 35	AD255-385	-23.5
TUa-7915	KP-39, S-175 Finstad nordre Ski, Akershus	Trekull Bjørk		1525 ± 35	AD535-600	-25.2
TUa-7916	KP-40, S-40 Finstad nordre Ski, Akershus	Trekull Bjørk		1975 ± 35	AD5-75	-24.6
TUa-7917	KP-42, S-36 Finstad nordre Ski, Akershus	Trekull Bjørk		1590 ± 35	AD425-540	-25.3
TUa-7918	KP-43, S-34 Finstad nordre Ski, Akershus	Trekull Bjørk, hassel		2505 ± 35	BC770-530	-25.0

Dato: 22 JUN 2009

Laboratoriet for Radiologisk Datering

Pål Johan Svanem
Pål Johan Svanem

Steinar Gulliksen
Steinar Gulliksen

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: NTNU – Gløshaugen, Sem Sælandsv. 5, 7491 Trondheim
Telefon 73593310 Telefax 73593383

DATERINGSRAPPORT

Oppdragsgiver: Simonsen, Margrete F.
KHM/Fornminneseksjonen/Uio
Postboks 6762, St. Olavs plass, 0130 Oslo

DF-4138

Lab. ref.	Oppdragsgivers ref.	Materiale	Datert del	¹⁴ C alder før nåtid	Kalibrert alder	δ ¹³ C ‰
T-20079	KP-3, S-2 Finstad nordre Ski, Akershus	Trekull Bjørk, ask	3.4 g	2200 ± 100	BC390-100	-26.1*
T-20080	KP-25, S-93 Finstad nordre Ski Akershus	Trekull Bjørk, selje vier/osp hegg//rogn	1.5 g	1765 ± 80	AD150-395	-26.1*

Dato: 22 JUN 2009

Laboratoriet for Radiologisk Datering

Fred H. Skogseth

Steinar Gulliksen

NOK

NATUR OG KULTUR

Gennemsyn af prøver
fra
Finstad Nordre, 137/1
Ski kommune, Akershus

Annine S. A. Moltzen

NOK rapport nr. 28-2009

NOK
NATUR OG KULTUR

*Cand.scient Annine S.A Moltzen -
Valdemarsgade 19a 2.mf - DK-1665København
Tlf: 33 23 46 55 - Mobil: 40 98 86 75 -
mail: nok@nokam.dk - www.nokam.dk*

Indledning

Fra den arkæologiske udgravning Finstad Nordre 137/1 Ski kommune, Akershus, der er udført af Kulturhistorisk Museum, Universitet i Oslo, er der af Margrete F. Simonsen indsendt 6 prøver til makrofossilanalyse. Prøverne er udtaget i stolpehuller og en kogegrube.

Metode

Prøverne er floteret af Kulturhistorisk Museum i Oslo. Volumen af de floterede prøver blev målt. Prøverne blev herefter gennemset under stereolup ved op til 80 x forstørrelse. Indholdet i prøverne blev noteret og frø og andet identificerbart materiale sorteret fra.

Resultater

MP nr.	Volumen ml.	Trækul o.a. forkullet materiale	Andet	Frø
1	2		Muld x Recente snegleæg	
2	5	xx afrundede	Rodbrunt brændt ler (x)	
3	5	xx afrundede		
4	3	xx små, afrundede		
5	5	xxx små, afrundede	Rodbrunt brændt ler x	2 f Korn 1 Burre-snerre, Klengjemaure
6	½	xx afrundede		

På baggrund af det meget sparsomme indhold i prøverne, blev det besluttet ikke at lave yderligere analyser. Prøverne er returneret, så materialet kan anvendes til datering.

1

Høeg - Pollen, 876 842 262,
Helge Irgens Høeg,
Gloppeåsen 10,
3261 LARVIK

Larvik, 25/4-09.

RAPPORT OVER EN POLLENANALYTISK UNDERSØKELSE AV PRØVER FRA
FINSTAD NORDRE, 137/1, SKI KOMMUNE, AKERSHUS.

av

Helge Irgens Høeg

Feltarbeid

Jeg har mottatt 4 pollenprøver fra en kokegrop innen et større bosetningsområde.

Fra denne gården er det i 2004 analysert 24 pollenprøver fordelt på 4 serier. Rapport er datert 22/4-04. Det er også bestemt kull fra 13 prøver.

Laboratoriearbeid

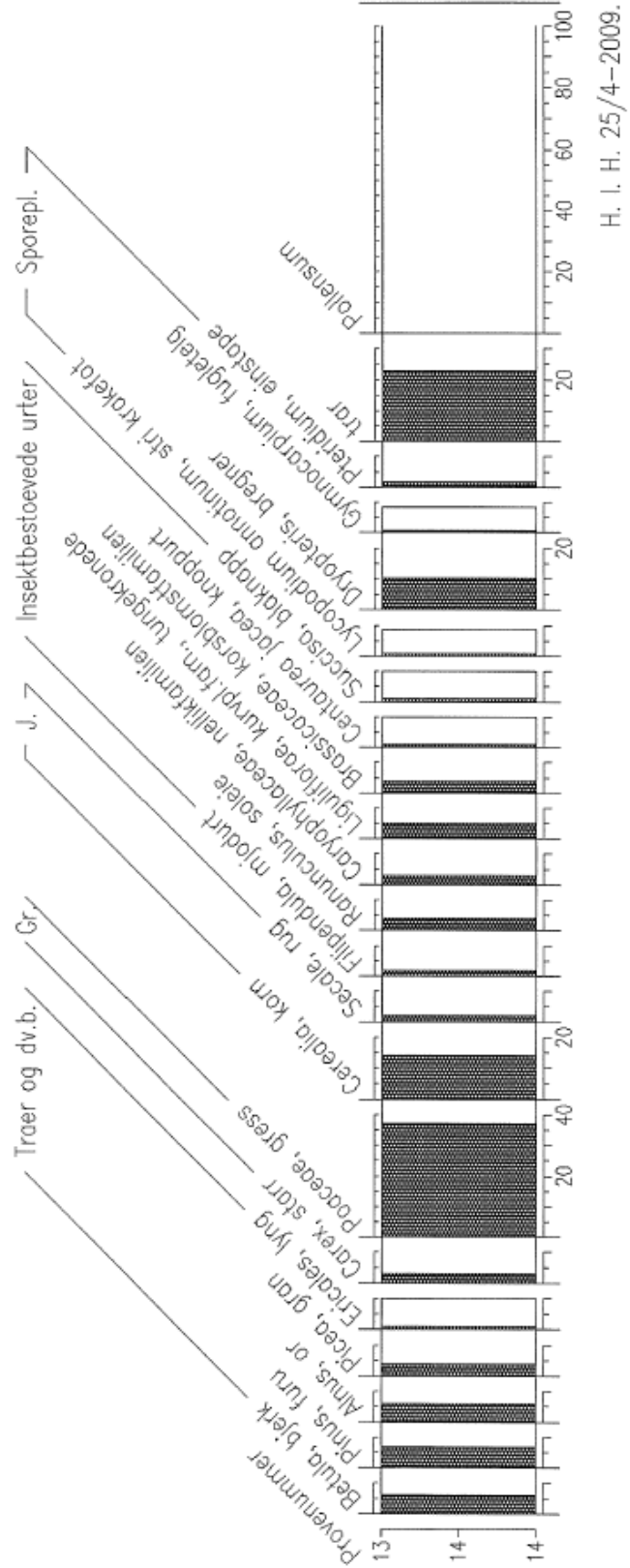
Seriene er preparert og analysert. Prøvene er preparert etter standardmetodene. Prøvene er kokt i 10% kalilut for å løse opp humussyrer, skylt med destillert vann, skylt med eddiksyre, varmet opp i vannbad med eddiksyreanhydrid og konsentrert svovelsyre for å løse opp cellulose, skylt med eddiksyre, skylt med vann, varmet opp i vannbad med kalilut for å gjøre prøvene alkaliske og for å løse opp mer humussyrer, skylt med vann, overført til prøveglass med alkohol, tilsatt glyserol og farvet med basisk fuchsin. Mellom hver behandling er prøvene sentrifugert. Etter første behandling med kalilut ble det foretatt en forsiktig dekantering for å bli kvitt mesteparten av sanden i prøvene. Skulle man fjernet all sanden, måtte prøvene blitt behandlet med flussyre.

Prøvene er mikroskopert med 300x forstørrelse. Det er brukt sterkere forstørrelse der det var tvil om bestemmelsen. Det er analysert fra 3 - 14 varv over dekkglasset. Alle pollenkorn, sporer fra sporeplanter som moser, bregner og kråkefotplanter, er forsøkt opptalt. Det var meget kullpartikler i de fleste prøvene. De er forsøkt opptalt, men konklusjonen er at det var meget kullstøv i alle prøvene og håpløst å telle.

Analyser og resultater

- PP11. Prøven inneholdt ikke pollen, men meget kullstøv.
- PP12. Prøven inneholdt ikke pollen, men meget kullstøv.
- PP13. Prøven inneholdt ikke pollen, men en del kullstøv.
- PP14. Prøven var pollenfattig på grunn av korrosjon. Tellingene

Finstad nordre, 137/1, Ski, Akershus

ble stoppet etter 14 varv og 100 pollenkorn. Det var 6 bjerk, 7 furu, 6 or og 4 gran, tilsammen 23% trepollen som forteller om en svært åpen skog, eller nesten skogløst.

det var 37 gress, mjørdurt, soleie, nellikfamilien, kurvplanter og korsblomster som viser til åpent landskap med beite/slåttemark. Det var 16% korn hvorav 2% rug. Det var også meget kullstøv.

Konklusjon

Prøven er yngre enn graninnvandringen. Det var beite/slåttemark og korndyrking på stedet. Jeg vet heller ikke hvor denne serien ligger i forhold til de 4 seriene som ble analysert i 2004.

Konklusjon fra 2004

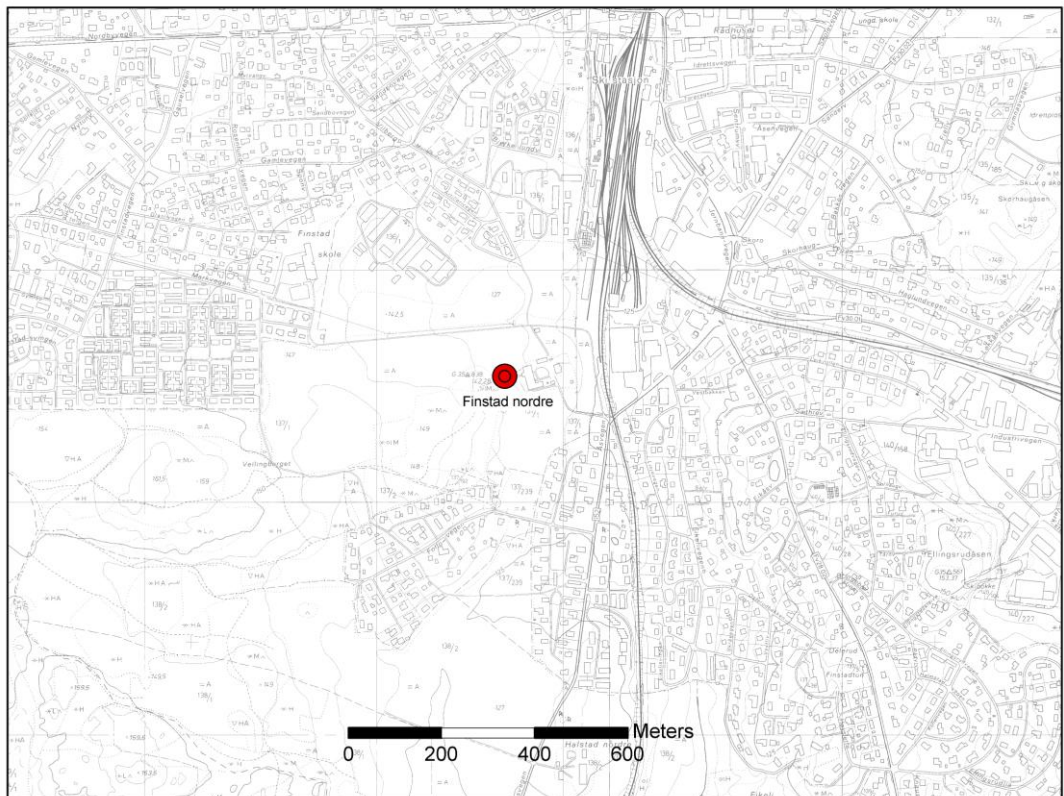
Jeg vet ikke hvordan sjakt 1, 2, 3 og 4 ligger i forhold til hverandre og hvorfor sjaktene er lagt der de er lagt. Eneste opplysning er at det dreier seg om en ødeåker. Dette passer forsåvidt bra, da det i alle seriene er funnet prøver med så meget kornpollen at det må dreie seg om prøver fra kornåker. Lag 4 fra sjakt 2 og lag 7 fra sjakt 3 ser ikke ut til å være fra kornåker.

Det er bestemt kull fra 13 prøver fra Finstad. Prøvene er tatt fra de samme sjaktene. Disse prøvene inneholdt bare kull fra bjerk og/eller furu. Det er interessant at så meget kull er fra furu, da bare prøven fra lag 4 i sjakt 2 viser mer enn 10% furupollen. Når furu desuten er den største pollenprodusenten, må man anta at det kanskje ikke har vært mer enn 1 - 2% furutrær i skogen. Enten er furu bragt inn i området og brent, ellers stammer furukullet fra en furuskog som vokste på stedet før åkeren ble ryddet. Det synes kanskje underlig at det ikke er kull av or når det er så meget pollen fra or? Årsaken til dette er at kull fra or og bjerk ikke skilles under bestemmelsene. Det burde stått bjerk/or.

Hege Inge Høy

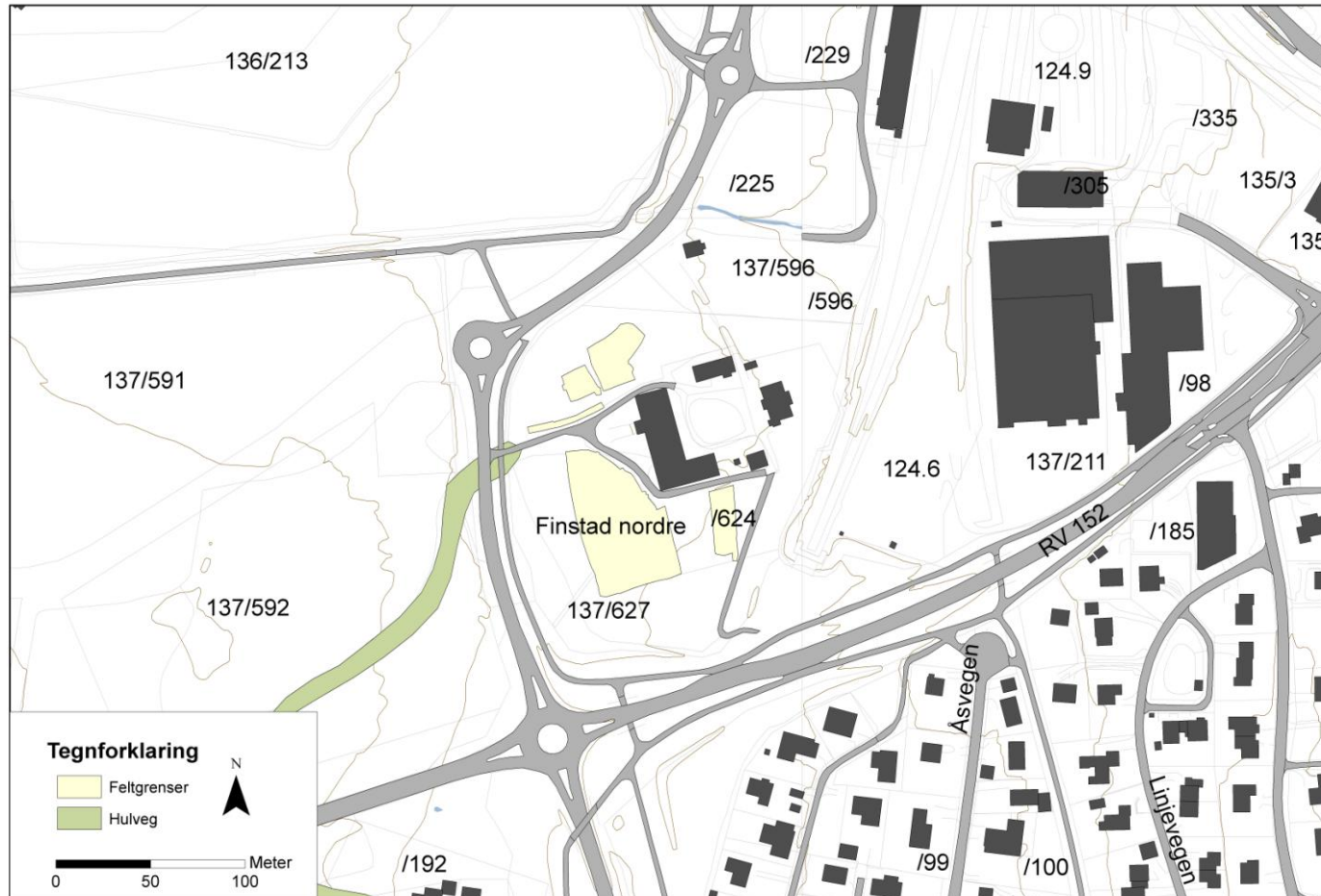
8.5 KART

1. Finstad nordre, Ski kommune, Akershus.

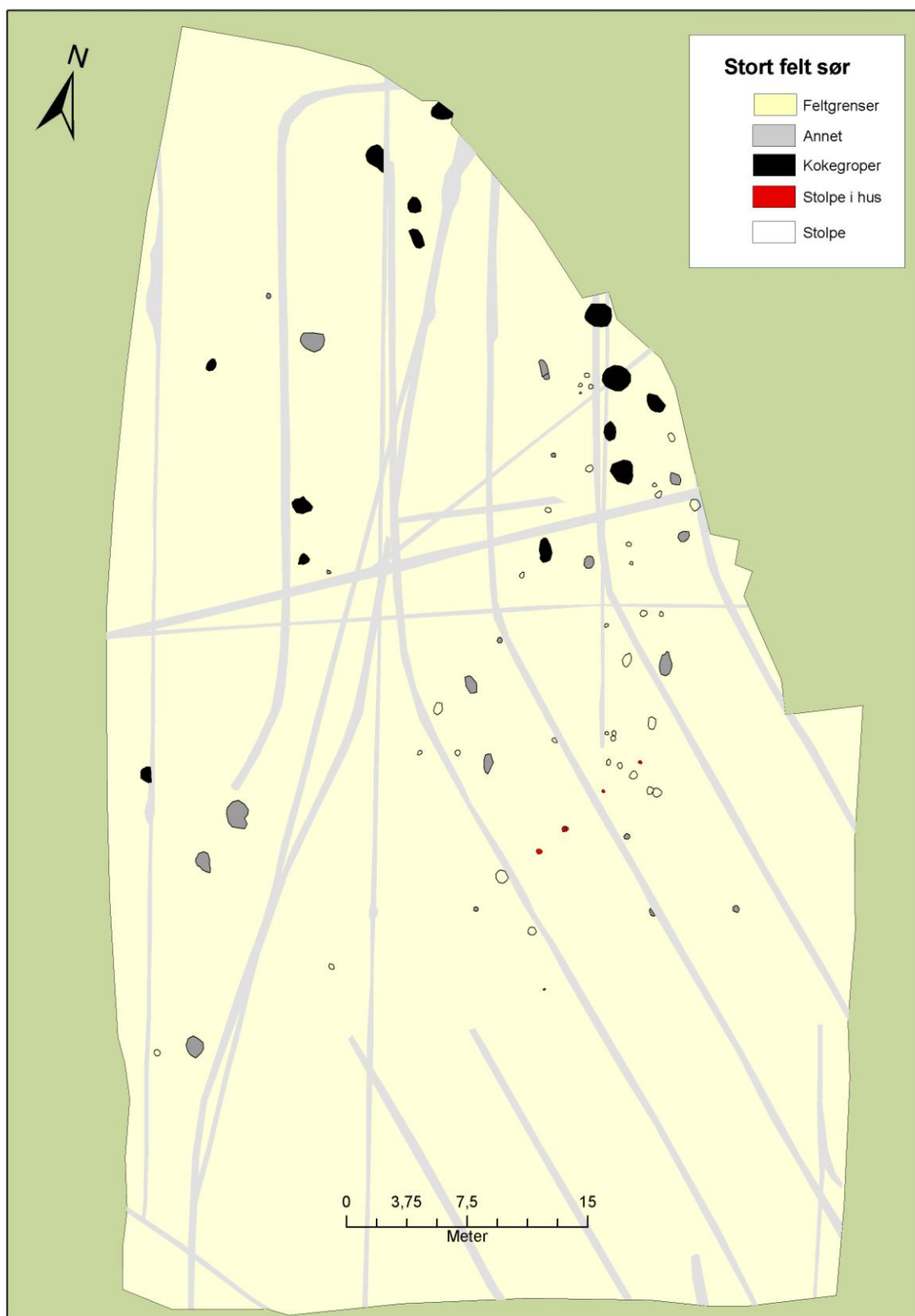

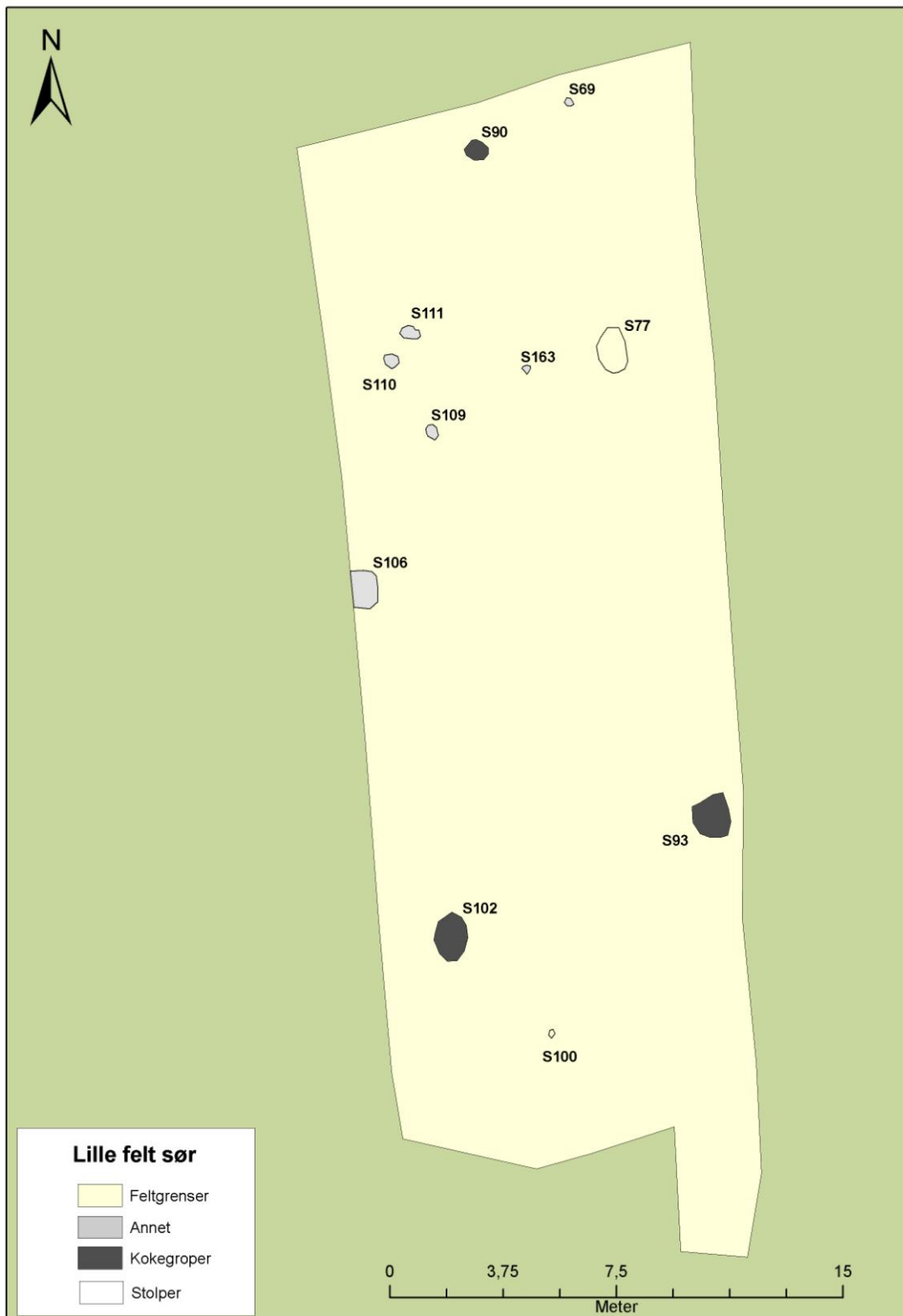
2. Finstad nordre med avdekkede områder

3. Oversikt over Store felt sør

4. Oversikt over Lille felt sør

5. Oversikt over Felt nord og Sjakt

